

Súd: Okresný súd Humenné
Spisová značka: 10C/51/2010
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8310204021
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 04. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Iveta Gildeinová
ECLI: ECLI:SK:OSHE:2013:8310204021.15

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Humenné sudkyňou JUDr. Ivetou Gildeinovou v právnej veci žalobkyne R. B., nar. X.X.XXXX, bytom C. XXXX/XX, K., zast. JUDr. Andrejom Garom, advokátom, Šancová 108, Bratislava proti odporcom 1) Z. Č., nar. X.XX.XXXX, bytom Š. XXX, zast. JUDr. Jánom Derevjanikom, Štefánikova 60, Michalovce, 2) F. K..Q..X., S. XX, C., zast. JUDr. Jánom Juhászom, S. X, E., 3) E. S., B..K., N. P. O., Š. X, C. o ochranu osobnosti takto

rozhodol:

Žalobu zamietá.

Navrhovateľka je povinná uhradiť na účet Okresného súdu Humenné svedočné vo výške 67,17 eur do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

O trovách účastníkov konania bude rozhodnuté do 30 dní po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

odôvodnenie:

Žalobkyňa sa svojím návrhom domáhala, aby súd zaviazal odporcov v 1., 2. a 3. rade uhradiť jej spoločne a nerozdielne sumu 10.000,- eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku, ďalej aby zaviazal súd žalovaných v 1. a 2. rade uhradiť jej spoločne a nerozdielne sumu 5.000,- eur a zároveň aby súd zaviazal žalovaných v 1., 2. a 3. rade uhradiť jej náhradu trov konania. Svoj návrh odôvodnila tým, dňa 18.11.2008 využila prepravné služby, ktoré poskytoval žalovaný v 2. rade, prepravná spoločnosť F. K..Q..X. a to za účelom zabezpečenia svojej prepravy do mesta P. v Q.K. Q.. V uvedený deň žalovaný v 1. rade viedol osobné motorové vozidlo zn. N. K., ev. č. C. XXX R., pričom sa plne nevenoval riadeniu vozidla a sledovaniu situácie v cestnej premávke a nezvládol riadenie, čím porušil § 4 ods. 2 písm. c) zákona č. 315/1996 Z.z. o premávke na pozemných komunikáciách v platnom a účinnom znení. V dôsledku protiprávneho konania vodiča došlo približne o 23.30 hod. na ceste I/50 k dopravnej nehode na trase medzi obcou T. - F. N. a to tým spôsobom, že v km 215,49 pri Š. S. v miernej ľavotočivej zákrute, v časti, kde sa mení počet jazdných pruhov, zišiel vozidlom vpravo mimo vozovku, kde narazil do protisvahu. Žalobkyni bola spôsobená zlomenina tela stavca, otrasu mozgu, pomliaždenie pravej strany hrudníka, ako aj ďalšie závažné zranenia, ktorých nepriaznivé následky znáša do dnešných dní.

V konaní o návrhu na schválenie dohody o vine a treste vedenom na Okresnom súde Ž. H. D., č.k.: XT XXX/XXXX bol Z. Č. rozsudkom zo dňa XX.X.XXXX, ktorým bola schválená dohoda o vine a treste, uznaný za vinného z vyššie uvedeného skutku, ktorým inému z nedbanlivosti spôsobil ťažkú ujmu na zdraví, čím spáchal trestný čin ublíženia na zdraví, za čo mu Okresný súd v Ž. H. D. uložil podľa § 157 ods. 1, § 38 ods. 3, § 36 písm. J, 1) Trestného zákona, uložil trest odňatia slobody v trvaní 9 mesiacov,

pričom súd súčasne rozsudkom výkon trestu odňatia slobody v zmysle § 49 ods. 1 písm. a), § 50 ods. 1 podmienenečne odložil na skúšobnú dobu 24 mesiacov.

Okresný súd v Ž. H. D. mu súčasne uložil podľa § 61 ods. 1,2 Trestného zákona trest zákazu činnosti spočívajúci v zákaze riadiť motorové vozidlá všetkého druhu na dobu dvadsiatich štyroch mesiacov.

Predmetný rozsudok Okresného súdu v Ž. H. D. zo dňa XX.XX.XXXX, č.k. XT XXX/XXXX, nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť dňa XX.XX.XXXX.

Po autonehode bola žalobkyňa dňa 19.11.2008 prevezená a následne hospitalizovaná v Nemocnici s Poliklinikou - N. T., H..X.. vo T., kde jej bola na základe žalobkyňou popísaných bolestí a symptómov diagnostikovaná trieštivá kompresívna fraktúra tela stavca Th 10 s konkávnou deformáciou hornej krycej hrany stavca a znížením tela stavca o 1/3, s početnými lomnými líniami v predných dvoch tretinách prebiehajúcimi rôznymi smermi a otras mozgu. Na základe vykonaných röntgenových, CT a laboratórnych vyšetrení bol žalobkyni nariadený kludový režim, počas ktorého bola pripútaná na lôžko a šetrná liečebná telesná výchova.

Po čiastočnej stabilizácii akútneho stavu bola dňa 21.11.2008 prijatá na chirurgické oddelenie v H. N. D., odkiaľ bola dňa 13.12.2008 prepustená, pričom jej bola diagnostikovaná kompresívna fraktúra tela stavca Th 10, pomliaždeniny pravej strany hrudníka a otras mozgu. Žalobkyni bola naordinovaná liečba analgetikami a polohovací režim na obdobie 3 týždňov, po ktorom nasledovala fixácia zlomeniny pomocou rehabilitačného korzetu a postupná vertikalizácia.

Vzhľadom na pretrvávajúce a neústupčivé bolesti celej chrbtice a to predovšetkým v dolnej drierkovej časti, bola žalobkyňa nútená od januára 2009 absolvovať ambulatnú liečbu v Nemocnici v K.. Žalobkyňa trpela tupými bolesťami chrbtice, ktoré vystreľovali do oboch horných končatín ako aj s nepríjemnými subjektívnymi pocitmi a šklbaním v pravej dolnej končatine. Pociťovala výrazné a nepríjemné trpnutie horných končatín a pocity napätia v pravej dolnej končatine, kde trpela a stále trpí značnými poruchami vnímania vonkajších vnemov a opakovane pociťuje nepríjemné neexistujúce stimuly, stráca stabilitu, podlamuje sa jej koleno dolnej končatiny.

V oblasti stavcov bola žalobkyni diagnostikovaná deformatívna spondylóza a teda roztrúsená deformácia stavcovej časti.

V dolnej končatine bola žalobkyni zistená taktilná citlivosť, takisto značne oslabená ohybnosť v kolene a ohybnosť pravého chodidla ako aj palca.

Na zmiernenie bolestí chrbtice bola žalobkyňa nútená podstúpiť vertebrogénny režim spočívajúci predovšetkým v šetrení chrbtice, liečebnej telesnej výchove a symptomatickej liečbe. Pre žalobkyňu sa tak stali bolestivými aj bežné každodenné činnosti akými sú sedenie státie, dvíhanie predmetov ako aj akákoľvek aktívnejšia pohybová aktivita.

Žalobkyňa bola nútená podrobiť sa každodenným bolestivým rehabilitáciám jednak v zdravotníckom zariadení ako aj doma a to v snahe čo i len trocha zmierniť intenzívne a kŕčové bolesti chrbtice, pričom neustále bola nútená nosiť korzet pri vykonávaní všetkých činností akými boli ľah, sed či chôdza.

Od 13.1.2009 podstúpila rehabilitačnú liečbu, napriek ktorej bolesti chrbtice neustupovali a stav sa zlepšoval len čiastočne, žalobkyňa neustále pociťovala nepríjemné parestézie v oboch horných končatinách s drevnatosťou 2-4 prsta pravej dolnej končatiny.

Vyšetrenie magnetickou rezonanciou preukázalo a potvrdilo redukciu výšky tela stavca Th 10 v jeho ventrálnej časti vo veľkosti cca 3-4 mm s depresívnym poklesom hornej krycej plôšky a v zadnej časti značnú léziu stavca vo veľkosti 10 mm. V oblasti predného otvoru stavca Th 9-10 takisto hypersig.

K bolestiam chrbtice sa pridružili komplikácie spočívajúce predovšetkým v bolesti žalúdka, a kŕče, pričom gastroenterologické vyšetrenie preukázalo aftózne - ulcerózne zmeny v oblasti sliznice ústia

tenkého čreva spojené s tvorbou bolestivých vredov, duodengastrické refluxné pocity, podráždenie sliznice žalúdka.

Dlhotrvajúca a chronická bolesť chrbtice, vyústili do zásadnej negatívnej ujmy žalobkyne na jej psychickej kondícii. Žalobkyne sa čoraz častejšie zmocňovali pretrvávajúce pocity úzkosti, akútne bolesti hlavy, pocity chorobnej vyčerpanosti, celkového zníženia koncentrácie, poruchy pozornosti spočívajúce v stuhnutosťi a napätosti vnímania, nespavosť, predčasné prebúdzenie, kedy nemohla zaspáť a následkom budení sa po 2-3 hodinách spánku, nosoagnosia spočívajúca v poruche vnímania chorobných zmien na vlastnom tele spojená so somatopsychickými pocitmi nedostatočnosti, zlyhania a celkovou telesnou a duševnou vyčerpanosťou.

Žalobkyni bola v súvislosti s nezlepšujúcim sa nepriaznivým zdravotným stavom a stále novými komplikáciami a bolesťami diagnostikovaná depresívna porucha ťažšieho stupňa a posttraumatický syndróm, prejavujúce sa predovšetkým neprijemnými, ubíjajúcimi a skľučujúcimi pocitmi, úzkosti, beznádeje a zúfalstva, pocity rozladenosti, mrzutosti, nepohodlia a napätia, neschopnosti prežívať radosť, stratou záujmu o predchádzajúce aktivity, spoločenské vyžitie, utiahnutosťou, znížením pozornosti, nechutenstvom, apatiou pocitmi stiesnenosti, poruchami spánku ústiacimi do nadmernej vyčerpanosti, zhoršením pamäťových schopností, celkovým znížením výkonových funkcií.

Jednou z prvoradých hodnôt osobnosti každej fyzickej osoby ako celku je život, zdravie, telo, t.j. telesná integrita každého jedného jednotlivca a jej nedotknuteľnosť.

Telesná integrita tvorí ako fyzický substrát integrálnu súčasť osobnosti fyzickej osoby ako individuality. Občiansky zákonník vytyčuje zdravie a život a tým celé telo ako základné hodnoty osobnosti každej osoby a poskytuje im ochranu. Ľudské telo totiž tvorí integrálnu súčasť osobnosti človeka, ako právneho subjektu.

Obsahom práva na telesnú integritu je všeobecný zákaz neoprávnených zásahov občianskoprávných subjektov do telesnej integrity osoby, na ktorú sa toto právo vzťahuje.

Žalobkyňa je toho názoru, že konaním žalovaného v 1. rade došlo k neoprávnenému zásahu do jej zdravia a jej telesnej integrity, t.j. do jej osobnostných práv chránených jednak Ústavou Slovenskej republiky a jednak ustanoveniami Občianskeho zákonníka o ochrane osobnosti.

Jeho nedbanlivostným konaním došlo k hrubému porušeniu jej osobnostného práva na zdravie a ohrozeniu práva na život, pričom jej bola spôsobená ťažká ujma na zdraví. Utrpená ujma má a bude mať dlhodobé a trvalé následky, z ktorých bolestivým ťaživým priebehom je žalobkyňa a naďalej aj bude neustále konfrontovaná. Konaním žalovaného v 1. rade jej bola spôsobená ujma, ktorá sa závažne a podstatným spôsobom odrazila na radikálnom zhoršení a kvalitatívnej zmene na jej telesnom ako aj duševnom stave a ktorá predstavuje neprimeraný a závažný zásah do jej základných osobnostných práv.

Protiprávnym konaním žalovaného v 1. rade došlo u žalobkyne k zásahu do jej osobnostných práv spočívajúcich v práve na zdravie a telesnú integritu ktorým jej bola objektívne spôsobená nemateriálna ujma.

Vzhľadom na charakter ujmy žalobkyni, keďže nie je splnený predpoklad trvania neoprávneného zásahu do osobnosti žalobkyne, či odstrániteľnosti spôsobených následkov, jediným adekvátnym a účinným prostriedkom súdnej ochrany osobnostného práva je poskytnutie primeraného zadosťučinenia - satisfakcie.

Žalobkyňa si je vedomá, že peniaze jej zdravie nevrátia, nevymažú negatívne spomienky na bolestivé obdobie liečenia, spôsobené trvalé následky, ako ani na prežitý traumatizujúci zážitok z dopravnej nehody, avšak akákoľvek forma morálneho zadosťučinenia spočívajúca v ospravedlnení žalovaného v 1. rade alebo žalovaného v 2. rade by bola najmä s ohľadom na uplynutý čas nepostačujúca. Adekvátnosť takejto formy zadosťučinenia je takisto daná tiež dobou, ktorá uplynula od dopravnej

nehody (nehoda sa stala v H. XXXX) tým, že žalovaný v 1. rade ako ani žalovaný v 2. rade žalobkyňu do dnešného dňa nekontaktovali, neprejavili žiadnu ľútosť nad spôsobenou ujmom ako ani žiaden pocit spolupatričnosti. Určením výšky peňažného zadosťučinenia dôjde k zákonom požadovanému primeranému zmierneniu spôsobenej nemajetkovej ujmy, čím možno prispieť k zvýšeniu účinnosti ochrany osobnosti fyzickej osoby a jej preventívneho pôsobenia.

Pokiaľ teda u žalobkyne došlo k ťažkej ujme na zdraví s následkom ťažkého poškodenia zdravia, je nutné právo na finančné zadosťučinenie upravené v § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka za zásah do jej zdravia a života posudzovať ako právo na náhradu imateriálnej škody na zdraví, ktorá sa má nahrádzať podľa § 4 ods. 2 písm. a) zákona o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, podobne ako bolestné a sťaženie spoločenského uplatnenia, ktoré sú taktiež nemajetkovou ujmom ale viažucou sa na iný právny základ.

Konaním žalovaného v 1. rade, ktoré bolo protiprávne, bolo hlboko zasiahnuté aj do jej emocionálnej sféry a do jej súkromného života zahrňujúceho aj právo na vytváranie rodinného spoložitia a súžitia s blízkymi osobami.

Pred autonehodou žalobkyňa žila so svojím manželom v usporiadanom harmonickom manželstve a obaja so svojím manželom žili nielen jeden pre druhého, ale aj pre svoje dve deti. Jej manžel bol dlhodobo pre závažné zdravotné problémy na invalidnom dôchodku. Dcéra študovala súčasne na dvoch vysokých školách v Bratislave - na Prírodovedeckej fakulte UK, kde si ešte urobila doktorandské štúdium a zároveň študovala na Lekárskej fakulte UK. Syn študoval na Univerzite Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach na Fakulte verejnej správy. Obaja manželia sa zo všetkých síl snažili podporovať svoje deti v štúdiu aj keď to bolo veľmi náročné najmä po finančnej stránke, nakoľko manžel žalobkyne bol na invalidnom dôchodku a jeho zdravotný stav mu neumožňoval pracovať alebo iným spôsobom finančne pomôcť rodine okrem jeho invalidného dôchodku. Okrem iného sa žalobkyňa po smrti svojho otca starala o svoju chorú matku, ktorej bolo diagnostikované onkologické ochorenie, čo si vyžadovalo pomoc nielen v jej domácnosti a záhrade, ale aj pri bežných denných činnostiach ako boli nákupy, odprevádzanie k lekárom a prechádzky a najmä psychická podpora.

Preto práve na žalobkyňu, ktorá jediná pracovala, bolo uniesť finančný rozpočet rodiny a zabezpečiť tak jej plynulý chod. To bol aj hlavný dôvod prečo sa žalobkyňa rozhodla skúsiť lepšie platenú prácu opatrovateľky v zahraničí. Absolvovala opatrovateľský kurz, naučila sa jazyk a našla si prácu opatrovateľky v Rakúsku u rodiny, kde sa staral o ťažko chorú imobilnú pani s Alzheimerovou chorobou. Rodina, v ktorej žalobkyňa pred dopravnou nehodou pracovala, po konzultácii s lekármi a ortopédom usúdila, že aj po vyliečení to bude pre žalobkyňu ťažké starať sa o ich imobilnú a ťažko chorú matku. Preto táto rodina bola nútená dať žalobkyňu výpoveď, čím žalobkyňa prišla o prácu a tým aj o jediný príjem, ktorý mala a ktorým zabezpečovala chod celej svojej rodiny.

Po autonehode bola žalobkyňa 10 mesiacov práceneschopná, pričom bola spočiatku nepohyblivá pripútaná na lôžko a časom odkázaná na zdravotné pomôcky, ako boli palice a korzete a najmä na pomoc príbuzných a priateľov. Po celú dobu práceneschopnosti pritom žalobkyňa bola povinná si sama uhrádzať všetky povinné odvody do sociálnej poisťovne v Rakúskej republike, na finančný úrad a to obchodnej komory, nakoľko rodina v ktorej predtým pracovala ich s ukončením jej pôsobenia u nich prestala pochopiteľne vyplácať. Nárok na nemocenskú dávku v Slovenskej republike už nespĺňala, hoci bola v ochrannnej lehote a to kvôli jej povinnému poisteniu v Rakúskej republike a zase nárok na nemocenskú dávku v Rakúskej republike ešte nespĺňala, lebo jej chýbali ešte necelé dva mesiace do povinnej doby poistenia v Rakúskej republike, aby mala na predmetnú dávku nárok. Z uvedeného vyplýva, že žalobkyňa a jej celá rodina sa ocitli v hlbokoj finančnej kríze a takmer na sociálnom dne a žili len z invalidného dôchodku jej manžela. Preto žalobkyňa ihneď ako to bolo čo len trochu možné po 14 mesiacoch od dopravnej nehody nastúpila opäť do práce a to napriek jej pretrvávajúcim zdravotným ťažkostiam spôsobeným predmetnou dopravnou nehodou, ale z dôvodu finančnej tiesne jej rodiny už nemala na výber. Žalobkyňa už vzhľadom na svoj zdravotný stav nemohla a ani v budúcnosti už nebude môcť vykonávať prácu ošetrovateľky imobilných pacientov, ale len pacientov nepostihnutých ťažkou imobilitou. Samozrejme táto práca je v porovnaní s jej predchádzajúcou prácou omnoho menej platená.

Vzhľadom na vyššie uvedený popis skutočností a popis situácie, v ktorej sa žalobkyňa pre svoj zdravotný stav po dopravnej nehode ocitla je podľa názoru žalobkyne jednoznačné, že bol narušený celý jej dovtedajší súkromný život a aj život celej jej rodiny. Žalobkyňa namiesto toho, aby naďalej podporovala svoju rodinu finančne sa ocitla bez akéhokoľvek príjmu a bola odkázaná na vyživovanie zo strany svojich najbližších a to z invalidného dôchodku svojho manžela, ktorému sa zdravotný stav zo dňa na deň len zhoršoval, bola ona odkázaná na ich pomoc a podporu. Z uvedeného je jednoznačné, že touto situáciou, v ktorej sa žalobkyňa po dopravnej nehode ocitla aj spolu so svojou rodinou, bol poznačený celý ich dovtedajší spôsob života.

Po autonehode počas jej pracovnej neschopnosti však všetku starostlivosť o domácnosť musel zabezpečovať jej manžel, ktorý bol ťažko chorý a na invalidnom dôchodku.

Autonehoda však narušila aj rodinné sviatky a tradície. Všetky sviatky a rodinné slávnosti sa po autonehode niesli v duchu skromnosti a najmä starostí, čo bude ďalej a kedy a ako sa žalobkyňa vylieči. Keď žalobkyňa ešte ležala na traumatológii v D. X.XX.XXXX zomrela náhle matka jej manžela.

Pred autonehodou trávila žalobkyňa voľný čas aktívne v záhrade a v kruhu rodiny, chodila s najbližšími na časté prechádzky do prírody. Počas liečenia žalobkyňa však aj tieto aktivity bola nútená vypustiť a museli ich vypustiť aj jej najbližší.

Cestovanie a jazda autom nerobili žalobkyňu pred dopravnou nehodou žiadne ťažkosti ani problémy. Problémy nastali, keď musela ísť po operácii na kontrolu k lekárovi, bála sa nastúpiť do auta, mala problémy a strach, ktorý pretrváva do dnešného dňa.

Touto autohaváriou sa veľa zmenilo, najmä v súkromnom a rodinnom živote žalobkyne. Tieto ťažké časy sa zavŕšili ďalšou tragédiou a to smrťou manžela žalobkyne. Posledné roky spoločného života žalobkyňa namiesto toho, aby sa ona plne venovala svojmu ťažko chorému manželovi, trápila sa pre nezmyselnosť dopravnej nehody sama so svojím zdravotným stavom. Namiesto toho, aby bola oporou ona, pre neho, bolo to často naopak. A to len pre nezodpovednosť a nerozvážnosť konania žalovaného v 1. rade.

Ako z vyššie uvedeného vyplýva, dopravná nehoda, ktorú svojím nedbanlivostným konaním spôsobil žalovaný v 1. rade, zasiahla značnou mierou aj do súkromného a rodinného života žalobkyne, čím jej bola spôsobená ujma na jej osobnostných právach.

Žalobkyňa je preto presvedčená, že konaním žalovaného v 1. rade došlo k neoprávnenému zásahu do jej súkromia chráneného § 11 Občianskeho zákonníka, ktorého súčasťou je i rodinný život, nakoľko z objektívneho hľadiska je i obmedzenie jej dovtedajšieho spoločenského, kultúrneho a rodinného života, záujmov, aktivít a záľub neodčiniteľnou ujmom, ktorá postihuje nielen samotnú žalobkyňu ale aj všetkých ostatných členov jej rodiny, takže náhrada nemajetkovej ujmy v peňažnom vyjadrení v zmysle § 13 ods. 2 občianskeho zákonníka je jediným primeraným prostriedkom obrany proti neoprávnenému zásahu.

K návrhu na začatie konania predložila navrhovateľka rozsudok Okresného súdu Ž. H. D. sp.zn. XT XXX/XXXX zo dňa XX.X.XXXX, potvrdenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla zo dňa 19.6.2008, oznámenie škodovej udalosti zo dňa XX.XX.XXXX, príloha č. 1 k oznámeniu škodovej udalosti zo dňa XX.XX.XXXX, záznam o priebehu rehabilitačnej starostlivosti navrhovateľky, lekársku správu Nemocnice K. K..Q..X.. zo dňa XX.X.XXXX, zo dňa 17.7.2009, lekársku správu neštátnej psychiatrickej ambulancie MUDr. Janky Krokkerovej zo dňa 18.8.2009, lekársku správu JUDr. Štefana Čopíka zo dňa 17.7.2009, lekársku správu Nemocnice Snina zo dňa 15.6.2009, popis vyšetrenia magnetickou rezonanciou zo dňa 11.6.2009, výsledok vyšetrení zo dňa 1.6.2009, súhrnnú správu z liečenia pacientov ŠNOP Bratislava n.o. zo dňa 15.5.2009, lekársku správu MUDr. Michaely

Hübnerovej zo dňa 23.4.2009, lekársku správu Internej ambulancie Nemocnice Snina s.r.o. zo dňa 21.4.2009, lekársku správu Nemocnice Snina s.r.o. zo dňa 20.4.2009, popis vyšetrenia magnetickou rezonanciou zo dňa 9.4.2009, lekársku správu Nemocnice Snina s.r.o. zo dňa 20.3.2009, elektromiografické vyšetrenie zo dňa 19.3.2009, CT vyšetrenie chrbtice zo dňa 10.3.2009, popis vyšetrenia magnetickou rezonanciou zo dňa 6.3.2009, lekárske správy Nemocnice Snina zo dňa 10.3.2009 a 22.1.2009, lekársku správu GASTROHAN s.r.o. zo dňa 15.1.2009, správu pre ošetrojúceho

lekára zo dňa 18.11.2008, správu pre ošetrojúceho lekára zo dňa 13.12.2008, správu pre ošetrojúceho lekára znovu zo dňa 13.12.2008, prepúšťacíu správu zo dňa 21.11.2008, lekársku správu pre obvodného lekára zo dňa 1.7.2009, lekársku správu neštátnej psychiatrickej ambulancie zo dňa 18.8.2009.

Okresný súd Humenné rozsudkom č.k. 10C/51/2010-248 zo dňa 2.11.2011 uložil žalovanému v 1. rade zaplatiť žalobkyni titulom nemajetkovej ujmy sumu 3000,- eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Návrh žalobkyne voči žalovaným v 2. a v 3. rade a vo zvyšku voči žalovanému v 1. rade zamietol, náhradu svedočného Slovenskej republiky nepriznal a o trovách konania malo byť rozhodnuté po právoplatnosti rozhodnutia vo veci. Proti tomuto rozsudku podala žalobkyňa odvolanie a Krajský súd v Prešove uznesením sp. zn. 16Co 9/2012 zo dňa 22.3.2012 rozsudok zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie. Krajský súd v Prešove určil prvostupňovému súdu v ďalšom konaní dostatočne vyhodnotiť právnu kvalifikáciu nárokov, ktorých sa žalobkyňa dožaduje, pričom nie je ňou v žalobe viazaný. Musí spoľahlivo zistiť skutkový stav veci ohľadom doterajších plnení žalobkyne z titulu SSU, okolností, ktorým doteraz nevenoval pozornosť, hlavne či boli žalobkyňou uplatnené, za akých podmienok, koľko bolo plnené, v akej výške, za aké konkrétne ujmy, čo bolo plnené na základe dohody, či nejde o ďalšie zvýšenie, ktoré musí byť samozrejme uplatňované podľa zákonom stanovených podmienok (zákon č. 437/2004 Z. z.) atď. Zároveň Krajský súd v Prešove uviedol, že bolo nadbytočné sa zaoberať aj otázkami, ktoré riešil prvostupňový súd ohľadom pasívnej legitímácie žalovaných v 2. a 3. rade, keďže pasívna legitímácia účastníkov konania pri odškodňovaní následkov na zdraví podľa § 444 OZ k poškodeniu ktorému došlo v súvislosti s dopravnou nehodou, je z doterajšej slovenskej súdnej praxe jasná.

Žalovaný v 2. rade vo svojom písomnom vyjadrení zo dňa 19.5.2010 uviedol, že žalobkyňa svoj nárok odvodzuje z porušenia práva na ochranu osobnosti a to konkrétne, ktorý mal vzniknúť zásahom do jej práva na život, zdravie a telesnú integritu a zásahom do súkromného a rodinného života. Podľa tvrdenia žalobkyne boli tieto zásahy do jeho osobnostných práv spôsobené dopravnou nehodou na trase medzi mestom Zvolen a obcou Lodomierska Vieska, ku ktorej došlo dňa 18.11.2008 približne o 23,30 hod., pričom žalobkyňa utrpela viaceré ujmy fyzického a psychického rázu. Vodičom motorového vozidla EVČ: BA 646 TJ bola žalovaný v 1. rade, ktorý bol rozsudkom Okresného súdu v Žiari nad Hronom sp.zn. 3T 198/09 odsúdený k trestu odňatia slobody v trvaní 9 mesiacov, pričom výkon trestu odňatia slobody bol žalovanému v 1. rade podmienene odložený na skúšobnú dobu v trvaní 24 mesiacov. Aj keď je táto ujma žalobkyne na telesnom a duševnom zdraví poľutovaniahodná, z právneho hľadiska nezakladá nárok žalobkyne na náhradu nemajetkovej ujmy z titulu zásahu do jeho osobnostných práv voči žalovanému v 2. rade. Argumentácia žalobkyne, že pasívna legitímácia žalovaného v 2. rade je daná v zmysle ustanovení § 427 ods. 1 Obč. zák. a to tým, že fyzické a právnické osoby vykonávajúce dopravu zodpovedajú za škodu vyvolanú osobitnou povahou tejto prevádzky neobstojí. Ako je v tomto ustanovení jednoznačne zakotvené v prípade spôsobenia škody dopravcovia zodpovedajú výlučne za škodu vyvolanú osobitnou povahou tejto prevádzky. Žiadnu ďalšiu zodpovednosť dopravca v prípade spôsobenia škody vrátane zodpovednosti za neoprávnený zásah do osobnostného práva mu zákon neukladá. Na vznik zodpovednosti žalovaného v 2. rade za neoprávnený zásah do osobnostného práva navrhovateľa by musel žalovaný v 2. rade svojím konaním porušiť ustanovenia § 11 - 16 Občianskeho zákonníka, čo sa v tomto prípade nestalo. Žalovaný v 2. rade sa nedopustil žiadneho konania, ktorým by porušil právo žalobkyne na ochranu jeho osobnosti v žalobe uplatňovanom rozsahu a ktoré by zakladalo jeho zodpovednosť. Občiansky zákonník nepripúšťa prenesenie zodpovednosti za neoprávnený zásah do osobnostného práva z pôvodcu zásahu na inú osobu. Za porušenie práv na ochranu osobnosti je zodpovedný výlučne pôvodca neoprávneného zásahu. Rovnako výlučne pôvodca neoprávneného zásahu je povinný nahradiť nemajetkovú ujmu.

Z uvedených dôvodov preto nie je daná pasívna legitímácia žalovaného v 2. rade. Vzhľadom na neexistenciu pasívnej legitímácie žalovaného v 2. rade navrhol žalovaný v 2. rade, aby súd voči nemu žalobu ako nedôvodnú v celom rozsahu zamietol a zaviazal žalobkyňu na úhradu trov konania.

Žalovaný v 3. rade vo svojom písomnom vyjadrení zo dňa 21.5.2010 uviedol, že sa s návrhom nestotožňuje v celom rozsahu čo do výšky uplatňovaného nároku, ako aj jeho právneho základu. Žalobkyňa pasívnu legitímáciu žalovaného v 3. rade odvíja od názoru, že právo na finančné zadostučinenie upravené v § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka je nutné posudzovať ako právo na náhradu imateriálnej škody na zdraví, ktorá sa má nahrádzať podľa ustanovení § 4 ods. 2 písm. a)

zák. č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla v spojení s ustanoveniami § 440 a § 449 Občianskeho zákonníka. Žalobkyňa zároveň prezentuje právny názor, že pokiaľ právny predpis pripúšťa pri škode na zdraví materiálnu ale aj imateriálnu ujmu, túto nemožno odmietnuť v prípade škody na zdraví v podobe nemajetkovej ujmy za zásah do osobnostného práva a to práva na zdravie. V neposlednom rade žalobkyňa akceptuje skutočnosť, že hoci je nárok na náhradu škody na zdraví z titulu bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia apriori upravený v osobitnej právnej úprave, ktorú je vždy nutné aplikovať ako lexspecialis a teda na odlišnom právnom základe, prezentuje názor, že nárok na imateriálnu škodu na zdraví je možné subsidiárne priradiť k pojmu škoda na zdraví. S vyššie uvedeným názorom žalovaný v 3. rade nesúhlasí. Poukazuje vo svojom vyjadrení na ustanovenia § 15 ods. 1, § 4 ods. 2, § 4 zák. č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Z výpočtu, ktorý vyplýva z ustanovení § 4, kde je uvedený rozsah poistenia zodpovednosti žalovaný v 3. rade toho názoru, že náhrada nemajetkovej ujmy nie je a ani nemôže byť predmetom plnenia v zmysle ustanovení zákona č. 381/2001 Z.z. Vychádzajúc z týchto tvrdení nie je možné vyvodiť iný záver, než ten, že náhrada nemajetkovej ujmy nespadá pod zákonom stanovený rozsah poistného plnenia podľa zák. č. 381/2001 Z.z. a takto stanovený rozsah poistného plnenia nie je možné obmedziť a ani rozšíriť extenzívnym výkladom žalobkyne. Z toho dôvodu je žalovaný v 3. rade toho názoru, že žalovaný v 3. rade nemá spôsobilosť byť účastníkom konania o náhradu imajetkovej ujmy z titulu návrhu na ochranu osobnosti namieta nedostatok pasívnej legitímácie odporcu v 3. rade a z toho dôvodu navrhuje, aby súd žalobu v celom rozsahu zamietol.

Žalobkyňa vo svojom písomnom vyjadrení zo dňa 5.8.2010 uviedla, že žalovaný v 2. rade vo svojom vyjadrení absolútne odmieta svoju pasívnu legitímáciu v uvedenej právnej veci, pričom zároveň z toho dôvodu žiada súd, aby voči nemu žalobu v celom rozsahu zamietol. Žalovaný v 2. rade vo svojom vyjadrení taktiež namieta nezrozumiteľnosť žaloby z dôvodu rozporu obsahu petitu žaloby a jej odôvodnenia.

Neopodstatnenosť žaloby a žalobkyňou uplatňovaných nárokov voči žalovanému v 2. rade vidí žalovaný v 2. rade v tom, že nie je pôvodcom neoprávneného zásahu do osobnostných práv žalobkyne, teda nie je osobu, ktorá neoprávnený zásah do osobnostných práv žalobkyne vykonala. Z toho dôvodu nemá žalobkyňa podľa žalovaného v 2. rade voči nemu právne nárok na náhradu nemajetkovej ujmy.

Z vyššie uvedenými názormi žalovaného v 2. rade žalobkyňa nesúhlasí a považuje ich za účelové, vyjadrené s úmyslom vyhnúť sa zodpovednosti za ujmu spôsobenú žalobkyňu. Občianskoprávna ochrana osobnosti je totiž založená na objektívnom zodpovednostnom princípe, a teda na vznik zodpovednosti sa v prípadoch ochrany osobnosti nevyžaduje subjektívny predpoklad v podobe zavinenia toho, kto neoprávnený zásah do osobnostných práv vykonal. Tvrdenia žalovaného v 2. rade, podľa ktorých nie je zodpovedný za zásah do osobnostných práv žalobkyne, pretože spôsobený zásah nezavinil, teda neobstoja.

V súlade s názorom právnej teórie a praxe k tvrdeniam žalovaného v 2. rade žalobkyňa ďalej uviedla, že subjektom neoprávneného zásahu do osobnostných práv môže byť tak fyzická osoba, ako aj právnická osoba, pričom právnická osoba zodpovedá za neoprávnené zásahy spôsobené ich pracovníkmi, resp. osobami poverenými výkonom určitých činností a úloh pre tú - ktorú právnickú osobu, resp. v jej mene. Nakoľko bol vinník predmetnej nehody - žalovaný v 1. rade zamestnancom žalovaného v 2. rade a teda vykonával prácu šoféra pre žalovaného v 2. rade, je za jeho prácu šoféra ako zamestnávateľ a osoba prevádzkujúca použitý dopravný prostriedok zodpovedný žalovaný v 2. rade. Žalobkyňa nevyužívala služby žalovaného v 1. rade ako súkromnej fyzickej osoby, ale služby žalovaného v 2. rade, teda právnickej osoby - obchodnej spoločnosti prevádzkujúcej dopravné prostriedky, pre ktorú žalovaný v 1. rade vykonával prácu šoféra.

Občiansky zákonník v § 16 ustanovuje: „Kto neoprávneným zásahom do práva na ochranu osobnosti spôsobí škodu, zodpovedá za ňu podľa ustanovení tohto zákona o zodpovednosti za škodu“. V žiadnom ustanovení Občianskeho zákonníka však nie je uvedené, čo sa má pod pojmom „škoda“ výlučne rozumieť. V § 442 ods. 1 Občianskeho zákonníka sa len uvádza, že sa uhrádza skutočná škoda a ušlý zisk, pričom nie je jednoznačne vymedzené, čo sa pod skutočnou škodou rozumie. Názory niektorých odborníkov z oblasti práva, podľa ktorých má ísť výlučne o škodu majetkovú, nie sú jednoznačné a nespochybniteľné. Vzhľadom k tomu, že zákonodarca v Občianskom zákonníku nevyvedol pojem

„škoda“, resp. „skutočná škoda“ a následne pripustil náhradu imateriálnej škody pri škode na zdraví a to v podobe bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia v zmysle osobitného predpisu, je možné obdobným spôsobom postupovať aj pri posudzovaní imateriálnej škody na zdraví spôsobenej neoprávneným zásahom do osobnostného práva - práva na život.

Na základe vyššie uvedeného sme toho názoru, že škodou ako takou v zmysle § 442 ods. 1 Občianskeho zákonníka je nielen škoda v jej materiálnom poňatí, ale taktiež aj imateriálna ujma vzniknutá na telesnej a duševnej integrite poškodenej osoby.

V súlade s odkazom § 16 Občianskeho zákonníka ustanovenia Občianskeho zákonníka o zodpovednosti na škodu, je možné pasívnu legitímáciu žalovaného v 2. rade, podľa názoru žalobkyne odôvodniť taktiež aj § 427 a nasl. Občianskeho zákonníka. Občiansky zákonník v § 427 ods. 1 veľmi jasne ustanovuje, že fyzické a právnické osoby vykonávajúce dopravu zodpovedajú za škodu vyvolanú osobitnou povahou tejto prevádzky. Zodpovednosť za škodu spôsobenú prevádzkou dopravných prostriedkov je osobitným druhom zodpovednosti za škodu, pričom ide o zodpovednosť založenú na princípe objektívnej zodpovednosti, a teda jej podmienkou nie je existencia zavinenia. V spojitosti s uvedeným ustanovením § 427 ods. 1 Občianskeho zákonníka je dôležité aj všeobecné ustanovenie zodpovednosti za škodu vyjadrené v § 420 ods. 2 Občianskom zákonníku. Podľa tohto ustanovenia je škoda spôsobená právnickou alebo fyzickou osobou, keď bola spôsobená pri ich činnosti tými, ktorých na túto činnosť použili. Nakoľko bol žalovaný v 1. rade zamestnancom žalovaného v 2. rade a ujma žalobkyne bola spôsobená pri výkone jeho práce, ktorú vykonával pre žalovaného v 2. rade, je za spôsobenú škodu zodpovedný žalovaný v 2. rade. Opätovne zdôrazňujeme, že žalobkyňa nevyužívala služby žalovaného v 1. rade, ale služby žalovaného v 2. rade, teda právnickej osoby - obchodnej spoločnosti prevádzkujúcej dopravné prostriedky, pre ktorú žalovaný v 1. rade vykonával prácu šoféra. Tým, však samozrejme nie je vylúčená zodpovednosť žalovaného v 1. rade. Žalovaný v 1. rade je taktiež zodpovedný za spôsobenú škodu, avšak jeho zodpovednosť sa posudzuje výlučne podľa § 420 ods. 1 Občianskeho zákonníka, nakoľko škodu spôsobil porušením povinností, ktoré mal v zmysle právnych predpisov upravujúcich premávku na pozemných komunikáciách.

Medzi osobitnou povahou prevádzky dopravných prostriedkov a spôsobenou škodou musí byť príčinná súvislosť. Občiansky zákonník nevymedzuje, čo možno resp. treba považovať za osobitnú povahu prevádzky dopravných prostriedkov. Logickým uvažovaním však možno dôjsť k záveru, že osobitná povaha prevádzky dopravných prostriedkov spočíva v tom, že táto prevádzka predstavuje pre okolie zvýšené nebezpečenstvo v súvislosti s činnosťou a pohybom dopravného prostriedku, pričom toto nebezpečenstvo nemožno úplne eliminovať ani použitím vhodných opatrení technického charakteru pri udržiavaní dopravných prostriedkov v stave spôsobilom na riadne užívanie, ani riadnym spôsobom ich užívania v súlade s príslušnými pravidlami premávky na pozemných komunikáciách.

Za účelom ochrany tretích osôb znáša riziko plynúce z prevádzky dopravných prostriedkov a prípadné následky spôsobenej škody výlučne prevádzkovateľ. Prevádzkovateľ motorového vozidla je zo zákona povinný byť poistený a tak v prípade vzniku jeho zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou dopravného prostriedku sú pre neho tým spôsobené následky miernejšie.

Je nepochybné, že zásahom do osobnostných práv žalobkyne jej bola spôsobená nemajetková ujma. Žalobkyňa je toho názoru, že jediným možným prostriedkom jej zmiernenia a ochrany jej osobnostného práva je poskytnutie primeraného zadosťučinenia a nahradenie spôsobenej imateriálnej škody, ktorým by sa nepriaznivé následky neoprávneného zásahu čiastočne zmiernili. Ospravedlnením žalovaných by k zmierneniu ujmy žalobkyne nedošlo a to aj s ohľadom na čas, ktorý od predmetnej dopravnej nehody ubehol a počas ktorého sa žalovaní žalobkyňu žiadnym spôsobom neospravedlnili a neprejavili akoukoľvek formou svoju spolupatričnosť a ľútosť nad spôsobenými následkami dopravnej nehody.

Podľa názoru žalobkyne uvedené skutočnosti, zákonné ustanovenia a stanoviská súdnej praxe, jednoznačne preukazujú oprávnenosť pasívnej legitímácie žalovaného v 2. rade vo vzťahu k Žalobe na ochranu osobnosti zo dňa 01.04.2010. Snaha žalovaného v 2. rade zbaviť sa svojej zodpovednosti je len účelová a nemá oporu v platných zákonných ustanoveniach. Odmietanie svojej pasívnej legitímácie odvolávaním sa na neexistujúce zákonné znenia a nesprávne právne názory považujeme za irelevantné.

Žalobkyňa vo svojom písomnom vyjadrení zo dňa 5.8.2010 podala stanovisku k vyjadreniu žalovaného v 3. rade. V tomto svojom stanovisku uvádza, žalovaný v 3. rade, ako vyplýva z jeho vyjadrenia, absolútne neuznáva a odmieta svoju pasívnu legitímáciu v uvedenej právnej veci, pričom zároveň z toho dôvodu žiada súd, aby voči nemu žalobu v celom rozsahu zamietol.

Neopodstatnenosť žaloby a žalobkyňou uplatňovaných nárokov voči žalovanému v 3. rade vidí žalovaný v 3. rade v tom, že z výpočtu rozsahu poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla v zmysle zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla vyplýva, že náhrada nemajetkovej ujmy nie je a ani nemôže byť predmetom plnenia v zmysle tohto zákona.

Z týmto tvrdením žalovaného v 2. rade žalobkyňa nesúhlasí. Zodpovednosť žalovaného v 3. rade vyplýva zo zmluvy o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, ktorú v zmysle Zákona č. 381/2001 Z.z. uzatvorili žalovaný v 2. rade a žalovaný v 3. rade dňa 19.06.2008, č. poistnej zmluvy: 6 546 427 206.

Občianskoprávna ochrana osobnosti je založená na objektívnom zodpovednostnom princípe a teda na vznik zodpovednosti sa v prípadoch ochrany osobnosti nevyžaduje subjektívny predpoklad v podobe zavinenia toho, kto neoprávnený zásah do osobnostných práv vykonal.

V ustanovenie § 4 ods. 1 písm. a) zákona č. 381/2001 Z.z. sa uvádza, že za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla má poistený právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému uplatnené a preukázané nároky na náhradu škody a nákladov pri usmrtení. V spojitosti s uvedeným zák. č. 381/2001 Z.z. v § 15 ods. 1 ustanovuje, že náhradu škody uhrádza poisťovateľ poškodenému. Poškodený je oprávnený uplatniť svoj nárok na náhradu škody priamo proti poisťovateľovi a je povinný tento nárok preukázať. Žalobkyňa je absolútne presvedčená, že nakoľko utrpela zásahom do jej práva na zdravie značnú imateriálnu ujmu, resp. týmto zásahom bolo závažne poškodené jej duševné a telesné zdravie, je potrebné jej právo na primerané finančné zadosťučinenie, ktoré má v súlade s § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka posudzovať ako právo na náhradu nemajetkovej škody na zdraví, ktorá sa má nahrádzať podľa ustanovenia § 4 ods. 2 písm. a) zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, podobne ako bolestné a sťaženie spoločenského uplatnenia, ktoré sú taktiež nemajetkovou ujmu, ale viažucou sa na iný právny základ. Nakoľko mal žalovaný v 2. rade ako zodpovednostný subjekt uzavreté povinné zmluvné poistenie za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla so žalovaným v 3. rade, je zodpovednostným subjektom taktiež žalovaný v 3. rade, má teda zákonnú povinnosť nahradiť žalobkyňi spôsobenú ujmu, resp. poskytnúť primerané finančné zadosťučinenie.

Vo svojom písomnom vyjadrení zo dňa 16.11.2010 sa žalobkyňa prostredníctvom svojho právneho zástupcu opätovne vyjadruje k vyjadreniu žalovaného v 3. rade. V tomto svojom vyjadrení uvádza, že žalovaný v 3. rade uvádza, že zákon č. 381/2001 Z.z. o poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla nepokrýva nároky z titulu ochrany osobnosti a tiež, že nebolo úmyslom zákonodarcu takúto zodpovednosť v rámci označeného zákona reflektovať. Ďalej žalovaný v 3. rade vo svojom vyjadrení uvádza, že povinnosť poskytnúť zadosťučinenie podľa § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka je osobne spätá s osobou, ktorá sa neoprávneného zásahu do osobnostných práv fyzickej osoby dopustila. Uvedené názory žalovaného v 3. rade považuje žalobkyňa za nesprávne.

Vo svojom vyjadrení žalobkyňa uvádza, že občianskoprávna ochrana osobnosti je založená na objektívnom zodpovednostnom princípe a teda na vznik zodpovednosti v prípadoch ochrany osobnosti nevyžaduje subjektívny predpoklad v podobe zavinenia toho, kto neoprávnený zásah do osobnostných práv vykonal. Žalobkyňa taktiež dáva opätovne do pozornosti ustanovenie § 4 ods. 1 písm. a) Zák. č. 381/2001 Z.z. v zmysle ktorého za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla má poistený právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému uplatnené a preukázané nároky na náhradu škody a nákladov pri usmrtení. Nakoľko žalobkyňa utrpela zásahom do jej práva na zdravie značnú imateriálnu ujmu, resp. týmto zásahom bolo závažne poškodené jej duševné a telesné zdravie, je potrebné jej právo na primerané finančné zadosťučinenie, ktoré má v súlade s § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka posudzovať ako právo na náhradu nemajetkovej škody na zdraví, ktorá sa má nahrádzať podľa

ustanovenia § 4 ods. 2 písm. a) Zák. č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, podobne ako bolestné a sťaženie spoločenského uplatnenia, ktoré sú taktiež nemajetkovou ujmom, ale viažucou sa na iný právny základ.

Žalobkyňa ďalej vo svojom vyjadrení poukázala na problematiku škody a zodpovednosti za škodu v slovenskom právnom poriadku.

Občiansky zákonník v § 16 ustanovuje: „Kto neoprávneným zásahom do práva na ochranu osobnosti spôsobí škodu, zodpovedá za ňu podľa ustanovení tohto zákona o zodpovednosti za škodu“. Samotný pojem škoda však zákonodarca v žiadnom právnom predpise nevymedzil. V § 442 ods. 1 Občianskeho zákonníka sa uvádza len to, že sa uhrádza skutočná škody a ušlý zisk, pričom nie je jednoznačne vymedzené, čo sa pod skutočnou škodou rozumie. Názory odborníkov na túto problematiku sa líšia a vzhľadom k tomu, že samotný Občiansky zákonník striktne neustanovuje, že môže ísť výlučne o škodu majetkovú, nie je možné bez ďalšieho rozhodnúť, že náhrada nemajetkovej škody je neprípustná. Podľa § 444 Občianskeho zákonníka sa pri škode na zdraví jednorazovo odškodňujú bolesti poškodeného a sťaženie spoločenského uplatnenia a taktiež v zmysle § 449 Občianskeho zákonníka sa pri škode na zdraví uhrádzajú aj účelné náklady spojené s liečením, preto podľa názoru žalobkyne nie je možné jednoznačne túto problematiku uzavrieť s tým, že sa nahrádza len majetková škoda. Žalobkyňa zastáva názoru, že z uvedených ustanovení, najmä z ustanovenia § 444 Občianskeho zákonníka vyplýva, že skutočnou škodou, tak ako je uvedená v § 442 Občianskeho zákonníka je nielen materiálna, ale aj imateriálna škoda. Vzhľadom k tomu, že zákonodarca v občianskom zákonníku nevymedzil pojem „škoda“, resp. „skutočná škoda“ a následne pripustil náhradu imateriálnej škody, pri škode na zdraví a to v podobe bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia v zmysle osobitného predpisu, je možné obdobným spôsobom postupovať aj pri posudzovaní imateriálnej škody na zdraví spôsobenej neoprávneným zásahom do osobnostného práva - práva na život. Žalobkyňa je toho názoru, že škodou ako takou v zmysle § 442 ods. 1 Občianskeho zákonníka je nielen škoda v jej materiálnom poňatí, ale taktiež aj imateriálna ujma vzniknutá na telesnej a duševnej integrite poškodenej osoby.

Na pojednávaní dňa 18.1.2011 žalobkyňa prostredníctvom svojho právneho zástupcu uviedla, že svojím návrhom sa domáha, aby súd zaviazal žalovaných v 1.,2. a 3. rade titulom ochrany osobnosti v oblasti poškodenia života, zdravia a telesnej integrity na zaplatenie sumy 10.000,- eur a v oblasti súkromného a rodinného života na sumu 5.000,- eur. Dopravnou nehodou, ktorú spôsobil žalovaný v 1. rade bolo zasiahnuté do zdravotného stavu a telesnej integrity navrhovateľky, ako aj do jej rodinného života, tak ako je to uvedené v návrhu na začatie konania. Keďže následky dopravnej nehody budú u žalobkyne pretrvávať do konca života iba morálne zadosťučinenie žalovaných v 1. a 2. rade nepostačuje. Preto požaduje žalobkyňa peňažné zadosťučinenie, ktoré je určitou formou priznania spravodlivosti, pretože nejaké zadosťučinenie ohľadom bolesti, ktoré si vytrpela žalobkyňa pri liečení následkov, ktoré utrpela pri predmetnej dopravnej nehode. Napriek tomu, že jej nebránia tieto následky vykonávať prácu, ktorú vykonávala pred tým, je obmedzená vo svojom pohybe a tak isto čo sa týka psychickej stránky je obmedzená vo vzťahu k motorovým vozidlám. Keďže žalovaní namietali svoju pasívnu legitímáciu, žalobkyňa je toho názoru, že pasívna legitímácia žalovaného v 1. rade je daná tým, že spôsobil predmetnú dopravnú nehodu. K pasívnej legitímácii žalovaného v 2. rade sa vyjadrili vo svojom písomnom vyjadrení a vychádzali zo skutočností, že Občiansky zákonník nemá zadefinované, čo je to vlastne „škoda“, či ide len o škodu materiálnu, alebo imateriálnu a tak isto sa opierali o ustanovenia zák. č. 381/2001 o povinnom zmluvnom poistení a z toho dôvodu sa domnievajú, že aj žalovaný v 3. rade je povinný plniť za svojho poistenca všetky nároky, ktoré sú preukázateľné v zmysle tohto zákona.

Žalobkyňa prečítala na tom istom pojednávaní svoje písomné stanovisko zo dňa 17.1.2011 a v tejto svojej výpovedi uviedla aké bolo jej rodinné zázemie, finančná situácia a spolunažívanie v rokoch 1975-1992, v rokoch 1992-2007, teda pred dopravnou nehodou.

V roku 1992 prekonal jej manžel operáciu, po ktorej nastali zdravotné komplikácie takého rozsahu, že musel prejsť na polovičný a 19.5.2004 na úplný invalidný dôchodok.

V roku 2005 zomrel otec žalobkyne. Po dohode s bratom prebrala žalobkyňa starostlivosť o svoju matku, ktorá má diagnostikované onkologické ochorenie lokalizované v malej panve. Táto starostlivosť obnášala nielen pomoc v domácnosti, zabezpečenie nákupov, pranie, žehlenie, udržiavanie

rodičovského domu a záhrady, ale aj doprovod na pravidelné lekárske vyšetrenia a kontroly, neskôr aj pomoci pri chôdzi a hygiene. Toto obdobie bolo veľmi náročné, keďže pre zhoršujúci sa zdravotný stav svojho manžela pracovala žalobkyňa sama. Podnik Vihorlat začal postupne znižovať výrobu a ona ako účtovníčka prešla pracovať do Nemocnice s poliklinikou v Snine. Pre zlepšenie rodinného rozpočtu som začala pracovať ako finančný poradca. Po dlhých rozhovoroch s manželom sa žalobkyňa odhodlala pracovať v zahraničí. Spravila si na Slovensku ošetrovateľský kurz Červeného kríža a prijala miesto ošetrovateľky v rakúskej rodine. Starala sa o 82 ročnú imobilnú pani s Alzheimerovou chorobou. V tejto rodine som pracovala ako zamestnanec od 4.6.2008 do 22.10.2008. Neskôr rodina trvala na tom, aby sa z nej stal rakúsky SČO-živnostník. Od 23.10.2008 sa ním aj stala. Stav klientky žalobkyne sa postupne zhoršoval, čo súviselo samozrejme s jej ťažkou diagnózou. Postupne sa z nej stal len ležiaci pacient, ale v tom čase sa vládala o ňu dobre starať. Manžel jej každý deň volal, podporoval a utešoval ju, čo jej pomáhalo zvládnuť takýto nápor. Počas 2 týždňov, ktoré strávila žalobkyňa doma, sa snažili udržiavať svoju ako aj maminu domácnosť. Robili jej nákupy, žalobkyňa jej upratovala dom, pracovala v záhradke, ošetrovala ovocné stromy a robili aj nevyhnutné opravy na dome. Vo voľnom čase si občas zašli s manželom na obed ale večeru do reštaurácie. Cez víkendy navštevovali akcie skupiny historického šermu, keďže to bol koníček manžela žalobkyne, cestovali za rodinou do Zvolena, alebo na Liptov a k dcére do Bratislavy, ktorá medzitým v roku 2008 spromovala a vydala sa. Deti už boli veľké, dcéra sa osamostatnila a vďaka práci v Rakúsku sa aj finančná situácia v rodine žalobkyne začala zlepšovať. Plánovali dôkladnejšiu rekonštrukciu rodičovského domu, konečne spoločnú dovolenku, kde by si oddýchli a nie pracovali.

Na cestu do práce a späť, využívala žalobkyňa služby prepravnej spoločnosti LINAIM s.r.o. so sídlom v Bratislave. Aj 18.11.2008 cestovala touto spoločnosťou, kedy v nočných hodinách pred Ladomerskou Vieskou pri Žiari nad Hronom šofér nezvládol riadenie a havaroval. Počas jazdy sedela žalobkyňa na prednom sedadle vedľa vodiča a videla som, ako vo veľkej rýchlosti prešiel do protismeru a vletel do priekopy. Vo Zvolenskej nemocnici ležala 3 dni, potom ju previezli do NsP v Humennom na oddelenie traumatológie. Keď za ňou prišiel prvýkrát manžel, bol strhaný. Zo začiatku musela žalobkyňa ležať iba na chrbte, a manžel za ňou denne dochádzal do nemocnici, aby ju poumýval a prezliekol. Keď žalobkyňa ležala na traumatológii v Humennom, 8.12.2008 zomrela mamka jej manžela. Keď žalobkyňu prepustili do domáceho liečenia, bola odkázaná na pomoc manžela a detí. Prvý deň potrebovala žalobkyňa pomoc takmer pri všetkom. Mala problém dvíhať ruky, nemohla sa zohnúť, mala bolesti v hrudníku a bolesti celej chrbtice, necítila si vôbec prsty na nohách, prsty na rukách jej tŕpli. Doma musela ležať na tvrdej podložke a pre zlomeninu hrudného stavca musela pol roka nosiť korzet. Rodina jej pomáhala pri obliekaní, obúvaní, umývaní, manikúre, pedikúre, mala problém sa učesať. Keďže nemohla dlhšie stáť, nákupy, varenie, žehlenie, upratovanie, boli v tom čase pre ňu nemysliteľné.

Strach z auta jej komplikoval chodenie na rehabilitáciu a pešo to bol problém nielen pre bolesti, ale keďže to bolo zimné obdobie, aj nebezpečné pre poľadovicu. Žalobkyňa prišla o prácu, pretože rodina v Rakúsku nechcela čakať takú dlhú dobu, pokiaľ sa jej zdravotný stav zlepší.

Finančná situácia sa pre stratu zamestnania rapídne zhoršila. Zároveň žalobkyňa nemala nárok na nemocenské dávky, aj keď si počas trvania živnosti na Slovensku odvádza všetky sociálne odvody a bola v ochrannej dobe. Na Slovensku oficiálne prerušila živnosť 14.11.2008 a odvtedy jej začala plynúť v Rakúsku. Keďže v Rakúsku nespĺňala podmienku polročnej evidencie, nakoniec nemala nárok na nemocenské dávky ani z jednej strany. Odvody do sociálnej poisťovne jej rakúska rodina uhradila do 30.03.2009. Od tohto dátumu až do 30.9.2009 si odvody vo výške 860,50 eur plus ročný poplatok do obchodnej komory 109 eur musela hradiť žalobkyňa sama. Všetky tieto okolnosti sa začali pomaličky odzrkadľovať aj na rodinnom živote žalobkyne. Jej fyzická nemohúcnosť, finančná neistota, manželov zhoršujúci sa zdravotný stav vnášal do nášho každodenného života napätie. Začali vznikať nehody. Museli zastaviť rekonštrukciu domu a čo bolo najhoršie - zdravotný stav manžela žalobkyne sa od januára 2009 začal výrazne zhoršovať. Manželovi sa ťažko chodilo a začal mať problémy s dýchaním, najmä keď bol vonku. Dňa 2.3.2010 manžel žalobkyne zomrel. Po otcovej smrti sa žalobkyňa dohodla s bratom, že sa budem starať o ich mamu. Po nehode to pre jej zdravotný stav nebolo možné. Brat žalobkyne s manželkou začali ochotne pomáhať a prevzali väčšinu povinností na seba.

Žalobkyňa je stále sledovaná v neurologickej a psychiatrickej ambulancii. Pretrvávajú bolesti celej chrbtice, s maximom v dolnej hrudnej a v dŕiekovej časti chrbtice. Bolesť vystreľuje do pravej nohy, pretrvávajú pocity tŕpnutia, mravenčenia na vnútornej ploche predkolenia až po 2-4 prst, podlamujem sa pri chôdzi. Okrem toho má bolesti v krčnom úseku chrbtice, ktoré vyžarujú do oboch rúk. Prsty na rukách

ešte stále trpnu. Od havárie pretrvávajú pocity úzkosti, strachu. Stále zle spí, zvečera nemôže zaspáť. Ak sa jej podarí zaspáť, po 2-3 hodinách spánku sa prebúdzá. Psychiater to popisuje ako posttraumatickú stresovú poruchu s perzistujúcou úzkosťou a depresiou.

Žalovaný v 1. rade vo svojej výpovedi na tom istom pojednávaní uviedol, že veľmi ľutuje udalosť, pri ktorej došlo k poraneniu žalobkyne, avšak nie je pravdou, žeby sa žalobkyni neospravedlnil, pretože bol za všetkými klientmi, ktorí boli v tom čase v aute a so žalobkyňou 3-krát telefonicky hovoril. Chcel sa s ňou stretnúť za účelom ospravedlnenia, ale ona to odmietla s tým, že nevyzerá dobre a preto sa jej ospravedlnil telefonicky. Po dopravnej nehode si navliekol reflexnú vestu a pomáhal všetkým spolucestujúcim z auta a taktiež nie je pravdou, žeby prešiel pri dopravnej nehode do protismeru, pretože k dopravnej nehode došlo v pravotočivej zákrute v jazdnom pruhu odporcu v 1. rade. Veľmi ho mrzí čo sa stalo, pretože jeho životným krédom je pomáhať ľuďom pričom 96-krát bol darcom krvi a predmetnú dopravnú nehodu veľmi ľutuje.

Žalovaný v 2. rade prostredníctvom svojho právneho zástupcu uviedol, že je im ľúto čo sa stalo žalobkyni pri dopravnej nehode. Má však zato, že žalobu podala neoprávnená osoba, pretože ju podal JUDr. Gara. Tak isto poukazuje na to, že tu absentuje príčinná súvislosť medzi dopravnou nehodou a niektorými okolnosťami, ktoré uvádza vo svojej písomnej výpovedi. Ďalej uviedol, že má zato, že úmrtie manžela žalobkyne nie je v príčinnej súvislosti s dopravnou nehodou, resp. táto príčinná súvislosť nebola preukázaná.

Vo svojom písomnom vyjadrení zo dňa 30.12.2010 žalovaný v 1. rade prostredníctvom svojho právneho zástupcu uviedol, že žalobkyňa vo svojej žalobe poukazuje na skutočnosť, že žalovaný v 1. rade porušil právne predpisy na úseku cestnej premávky a za toto konanie bol aj právoplatne odsúdený. Keďže žalovaný v 2. rade je prevádzkovateľom motorového vozidla, v ktorom došlo k dopravnej nehode a pre tento prípad mal uzavretú aj poisťnú zmluvu o povinnom zmluvnom poistení, preto podľa názoru žalovaného v 1. rade prešla táto zodpovednosť na žalovaných v 2. a 3. rade. Keďže žalovaný v 1. rade neporušil právne predpisy nejakým osobitným spôsobom, nie je tu teda dôvod, aby bol zaviazaný k nemajetkovej ujme a preto navrhuje, aby súd konanie voči žalovanému v 1. rade zastavil a priznal mu náhradu trov konania.

Vo svojom písomnom vyjadrení zo dňa 18.3.2011 sa žalobkyňa prostredníctvom svojho právneho zástupcu vyjadrila k pasívnej legitímácii žalovaného v 3. rade. V tomto svojom písomnom vyjadrení uviedla, že žalovaný v 3. rade vo svojom písomnom vyjadrení zo dňa 4.4.2011 uviedol, že v obdobných veciach už rozhodovali súdy Slovenskej republiky v prípade keď bolo podané z ich strany mimoriadne dovolanie. Žalovaný v 3. rade sa prikláňa k právnomu názoru, podľa ktorého povinnosť poskytnúť zadosťučinenie podľa § 13 Občianskeho zákonníka je osobne spätá s osobu, ktorá sa neoprávneného zásahu do osobnostných práv fyzickej osoby dopustila, takže má výlučne osobný charakter a zaniká smrťou takejto osoby. Na strane povinnej osoby nie je v prípade jej smrti možný prípadný prechod práv (resp. povinností) na iný subjekt. Povinnou osobu je vodič motorového vozidla. Nemožno vyvodiť zodpovednosť prevádzateľa motorového vozidla podľa ustanovenia § 13 OZ ani jeho solidárnu zodpovednosť (spolu s vodičom). Analogické použitie ustanovenia § 427 OZ (objektívna zodpovednosť prevádzateľa bez ohľadu na zavinenie), ako je tomu v ustanovení § 420 ods. 2 OZ, neprichádza do úvahy z toho dôvodu, že subjektom zodpovedným za neoprávnený zásah do osobnostných práv fyzickej osoby podľa § 13 OZ môže byť výlučne len pôvodca zásahu (vodič motorového vozidla). Ak prevádzateľ motorového vozidla v dobe spôsobenia zásahu sám vozidlo neriadil, nemohol byť pôvodcom tohto zásahu. Z toho dôvodu prevádzateľ vozidla nemôže byť pasívne legitimovaným subjektom v prípadnom spore a nemôže byť zodpovedný podľa § 13 OZ, a to ani solidárne s iným zodpovedným subjektom (vodičom).

Povinnosť poskytnúť plnenie v súvislosti s ochranou osobnosti v zmysle ust. § 14 Občianskeho zákonníka môže prejsť (z osoby, ktorá zásah spôsobila proti osobnostnému právu fyzickej osoby) na ďalšiu osobu - v danom prípade na poisťovňu - výlučne na základe zákona alebo riadneho, zrozumiteľného a slobodného právneho úkonu. Poisťovňa vystupuje iba ako účastník poisťného zo

vzťahu zo zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Je nepochybné, že poisťovňa do osobnostných práv žalobcu nijakým a už vôbec nie neoprávneným spôsobom nezasiahla.

Existuje aj právny názor, podľa ktorého zodpovednosť vodiča motorového vozidla za zásah do osobnosti fyzickej osoby nemožno považovať za výlučnú. Za osobitnú skupinu zásahov do osobnostných práv fyzickej osoby je potrebné považovať i prípady, ak k zásahu dôjde prevádzkou motorového vozidla podľa § 427 OZ. Ak sa pri určení zodpovednej osoby za nemajetkovú ujmu, ktorú utrpela na svojej osobnosti fyzická osoba, analogicky použije ustanovenie § 420 ods. 2 OZ. potom neexistuje argument, ktorý by vylučoval analogické použitie § 427 a nasl. OZ pri určení zodpovednej osoby za zásah proti osobnosti fyzickej osoby vyvolaný osobitnou povahou prevádzky dopravných prostriedkov. Je potrebné vychádzať z toho, že za nemajetkovú ujmu spôsobenú fyzickej osobe prevádzkou motorového vozidla nutne zodpovedá aj prevádzateľ. Nemá podstatný význam, či prevádzateľ vozidla bol či nebol vlastným priamym fyzickým pôvodcom zásahu (pôvodcom mechanizmu, ktorým bol zásah proti osobnostnej sfére spôsobený fyzickej osobe).

Pokiaľ ide o rozsah nárokov, ktoré majú byť poisťou zmluvou zo zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla pokryté, uvádza žalovaný v 3. rade, že zo zmluvy o povinnom zmluvnom poistení, ktorú mal žalovaný v 2. rade so žalovaným v 3. rade uzatvorenú a ktorej súčasťou sú Všeobecné poistné podmienky pre poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, schválené rozhodnutím ÚFT -031/2001/VPP zo dňa 16.10.2001 bol stanovený rozsah poistenia výlučne za škodu, nie však za ujmu na osobnostných právach. Súčasťou poistenia nebolo spôsobenie ujmy na súkromí a rodinnom živote (viď Uznesenie Ústavného súdu ČR č.k.: III. ÚS 8/06).

Práva na ochranu osobnosti sú svojbytným a samostatným nárokom, ktorým Občiansky zákonník poskytuje osobitnú ochranu a preto uplatnenie práva na náhradu škody nedopĺňuje, nerozširuje, ani nenahrádza uplatnenie nárokov z titulu práva na ochranu osobnosti. Preto pokiaľ by si chcel poškodený subjekt uplatňovať svoje nároky z titulu ochrany osobnosti v rámci poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla voči poisťovni škodcu, bude potrebné, aby krytie nárokov z daného právneho titulu bolo v poisťovej zmluve osobitne zmluvne dojednané.

Je potrebné teda uzavrieť, že ustanovenie § 11 a nasl. OZ poskytujú právny základ nároku na náhradu imateriálnej ujmy spôsobenej jednotlivcovi usmrtením jeho blízkej osoby. V takomto prípade je daná aktívna legitímácia tomu subjektu, ktorému svedčí existencia kvalifikovaného vzťahu s nebohým, nakoľko právo na súkromie je jedným zo základných osobnostných práv fyzickej osoby a, ako to má na mysli aj ust. § 11 OZ. Každý právny štát poskytuje ochranu základným ľudským právam a teda aj právu na súkromie a na rodinný život. Možnosť priznať náhradu nemajetkovej ujmy možno teda vyvodiť zo všeobecných zásad platných v demokratických právnych štátoch, pričom princíp, že obeť činov porušujúcich ľudské práva by mali dostať účinnú nápravu, vyplýva aj z medzinárodných dokumentov, ktorých signatárom sa stala aj Slovenská republika.

Platný Občiansky zákonník a rovnako aj súčasná civilistická právna teória striktné od seba rozlišuje právo na ochranu osobnosti a s ním spojené právo na náhradu nemajetkovej ujmy podľa ust. § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka a právo na náhradu škody v zmysle ust. § 415 - § 450 Občianskeho zákonníka

Odlíšnosť uvedených dvoch inštitútov potvrdzuje aj samotné znenie ustanovenia § 16 Občianskeho zákonníka, v ktorom sa uvádza, že ak niekto neoprávneným zásahom do práva na ochranu osobnosti spôsobí inému škodu, zodpovedá za ňu podľa ustanovenia tohto zákona o zodpovednosti za škodu. Uvedeným ustanovením zákon pripúšťa kumuláciu nároku nemajetkovú ujmu a nároku na náhradu škody, čím zdôrazňuje ich vzájomnú odlíšnosť. Právna teória uvedené ustanovenie vykladá tak, že pokiaľ by v dôsledku neoprávneného zásahu do osobnostného práva došlo ku škode, uplatnenie ďalšieho druhu občianskoprávnej zodpovednosti - zodpovednosti za škodu podľa § 420 Občianskeho zákonníka a nasl. - je viazané na existenciu zavinenia subjektu zásahu.

Ďalším dôvodom, prečo právna teória striktné odlišuje právo na náhradu nemajetkovej ujmy a náhradu škody je ich pojmová a obsahová odlíšnosť.

Osobnostné práva predstavujú absolútne subjektívne práva, ktoré prináležia výlučne fyzickým osobám. Právo na ochranu osobnosti predstavuje nemajetkové právo, rýdzo osobnej povahy a je úzko späté s osobnosťou človeka a jej prejavmi. Osobnostné právo možno charakterizovať jeho výlučnosťou, všeobecnosťou, nepremiľčateľnosťou a neprekludovateľnosťou. Na rozdiel od osobnostných práv, právo na náhradu škody patrí tak fyzickej ako aj právnickej osobe. Toto právo nemá absolútnu, ale len relatívnu povahu. Nemá rýdzo osobnostnú ale majetkovú povahu a preto sa premlčuje.

Súčasná právna teória (zhodne s právnou praxou) označuje neoprávnený zásah do zdravia fyzickej osoby v rámci ochrany osobnosti pojmom „nemajetková ujma“. Pod uvedeným pojmom však nemožno rozumieť škodu na zdraví, ktorá je pojmovo samostatná a systematicky aj legislatívno - technicky odlišne upravená. Nemajetková ujma vzniká v dôsledku porušenia právnej povinnosti v inej než majetkovej sfére fyzickej osoby. Pôvodca neoprávneného zásahu do takéhoto vzťahu sa označuje za „ohroziteľa“ resp. „porušiteľa práva, nikdy nie však ako „škodca“. Fyzická osoba, do ktorej osobnostnej sféry bolo zasiahnuté sa nikdy neoznačuje ako poškodený. Obsah nemajetkovej ujmy nie je právnym poriadkom exaktne vymedzený, z povahy tohto práva však vyplýva, že tento obsah musí byť iný než majetkový. Zatiaľ čo zodpovednosť za škodu je založená na princípe prehumovaného zavinenia a subjektívne zodpovednosti, v prípade nemajetkovej ujmy sa jedná výlučne o objektívnu zodpovednosť

V neposlednom rade Občiansky zákonník upravuje špeciálne druhy žalôb, ktoré slúžia na ochranu osobnosti, kým nároky na náhradu škody sú chránené úplne inými druhmi žalôb.

Podľa § 13 ods. 2 občianskeho zákonníka má fyzická osoba tiež nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, pokiaľ by sa nezdalo za postačujúce zadosťučinenie podľa § 13 ods. 1 O.z., najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jej vážnosť v spoločnosti. Občiansky zákonník poskytuje túto ochranu len proti takým konaniam, ktoré sa dotýkajú osobnosti občana tým, že znižujú jeho dôstojnosť, česť a vážnosť z hľadiska jeho vzťahu k spoluobčanom a ohrozujú jeho postavenie v spoločnosti.

Pritom závažnosť vzniknutej nemajetkovej ujmy sa posudzuje najmä so zreteľom na jej intenzitu, rozsah a na jej ohlas, ako aj na dĺžku jej trvania.

Predpokladom priznania náhrady škody je preukázanie naplnenia všetkých predpokladov vzniku zodpovednosti za škodu a to protiprávneho konania, vzniku škody, príčinnej súvislosti medzi protiprávnym konaním škodcu a vzniknutou škodou a zavinenie. Výška resp. rozsah náhrady majetkovej škody a škody na zdraví je kvantifikovaný v ustanoveniach § 442 a nasl. Občianskeho zákonníka, ako aj v nadväzujúcich právnych predpisoch.

Z uvedených dôvodov zodpovednosť za nemajetkovú ujmu nie je zhodná so zodpovednosťou za ujmu majetkovú, ktorá sa delí na skutočné škodu a ušlý zisk. Z uvedených dôvodov nie je možné stotožniť právo na náhradu škody na zdraví a právo na náhradu nemajetkovej ujmy v prípade zásahu do osobnostnej sféry dotýkajúcej sa zdravia či súkromia, alebo rodinných citových vzťahov fyzickej osoby.

V zmysle zdôvodnenia napadnutého rozsudku je otázkou zásadného významu, či je nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v zmysle ustanovenia § 13 ods. 2 O.z. možné subsumovať k ust. § 4 ods. 2 písm. a) zákona č. 381/2001 Z.z.

Žalovaný v rade 2. nesúhlasí s právnym názorom súdu a jeho extenzívnym výkladom ustanovenia § 4 ods. 2 písm. a) zákona č. 381/2001 Z.z.

Citované ustanovenie vymedzuje rozsah poistného krytia a to tým spôsobom, že v ustanovení § 4 ods. 1 stanovuje, že poistenie zodpovednosti sa vzťahuje na každého, kto zodpovedá za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla uvedeného v poistnej zmluve. Už z tohto zákonného ustanovenia je zrejmé, že poistenie sa týka poistenia zodpovednosti za škodu a nie poistenia zodpovednosti za nemajetkovú ujmu.

Podľa § 4 ods. 1 cit. zákona má poistený z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému uplatnené a preukázané nároky na náhradu

a) škody na zdraví a nákladov pri usmrtení,

b) škody vzniknutej poškodením, zničením, odcudzením alebo stratou vecí,

c) účelne vynaložených nákladov spojených s právnym zastúpením pri uplatňovaní nárokov podľa písm. a), b), a d) ak poisťovateľ nesplnil povinnosti uvedené v § 11 ods. 5. a) alebo písm. b) alebo poisťovateľ neoprávnene odmietol poskytnúť poistné plnenie, alebo neoprávnené krátil poskytnuté poistné plnenie,

d) ušlého zisku.

Z takto vymedzeného rozsahu poistného krytia je zrejmé, že rešpektuje rozlíšenie vecnej škody, ktorá je v Občianskom zákonníku upravená v ust. § 443 a škody na zdraví, ktorú upravujú ustanovenia § 443 a § 449 O.z.

K výkladu ustanovenia § 4 ods. 2 písm. a) zákona č. 381/2001 Z.z., podľa ktorého sa poistenie vzťahuje na náhradu škody na zdraví a nákladov pri usmrtení, je zrejmé, že pod nákladmi pri usmrtení je potrebné rozumieť náklady spojené s pohrebom podľa ust. § 449 ods. 2 O.z. príp. i náklady spojené s liečením podľa predchádzajúceho odseku. Uvedenú zložku náhrady škody samotný Občiansky zákonník v ust. § 449 ods. 3 označuje ako náklady pohrebu.

Vzhľadom na skutočnosť, že pojem „náklady“ v súvislosti so škodu na zdraví, resp. pri usmrtení, právny poriadok vyslovene pozná a používa ho vo význame, ktorý mu pripisuje ust. § 449 O.z., nie je možné pojem „náklady pri usmrtení“ vykladať tak, že by pod tento pojem mala patriť aj nemajetková ujma.

Ako už bolo uvedené, platná legislatíva a ani právna teória neoznačuje osobu, ktorej osobnostné práva boli porušené za „poškodenú osobu“. Obdobne sa aj v ustanovení § 2 písm. g) zákona č. 381/2001 Z.z. sa uvádza, že poškodeným je ten, kto utrpel prevádzkou motorového vozidla škodu a má nárok na náhradu škody (nie nemajetkovej ujmy!) podľa tohto zákona. Obdobne sa aj v ustanovení § 2 písm. l) zákona č. 381/2001 Z.z. sa poistnou udalosťou rozumie vznik poisťovateľa alebo kancelárie nahradit' vzniknutú škodu (nie nemajetkovú ujmu).

Spojením uvedených zákonných ustanovení nemožno dospieť k inému záveru, ako k tomu, že povinným zmluvným poistením zodpovednosti za škodu je krytá výlučne škoda, nie nemajetková ujma.

Bezprostredne s otázkou rozsahu poistného krytia súvisí aj otázka existencie pasívnej legitímácie poisťovne. Táto podľa nášho názoru nemôže byť daná v prípade, ak predmet konania tvorí právo na náhradu nemajetkovej ujmy podľa ust. § 13 ods. 2 O.z., ktoré si žalobca uplatňuje titulom plnenia z povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla.

V konaní ako svedkyňa bola vypočutá Jaroslava Adamčáková, ktorá uviedla, že žalobkyňa je jej matkou a do 20.7.2008, kedy sa vydala, žila v spoločnej domácnosti s rodičmi aj predtým sa viac menej zdržiavala v Bratislave, kde študovala. Žalobkyňa, teda jej matka bola pred dopravnou nehodou veľmi aktívna osoba, ktorá sa zaujímalala o dianie okolo seba ako aj o všetkých členov rodiny. Starala sa o starých rodičov, kam chodievala skoro každý víkend, pracovala okolo domu, takže išlo veľmi aktívnu osobu. Keď začala pracovať v Rakúsku, túto okolnosť riešila celá rodina. Dopravnou nehodou sa zmenil život celej rodiny, pretože jay matka prišla z nemocnice asi dva týždne pred Vianocami, kedy už boli všetci doma, teda aj ona a brat a ich otec, pričom ich matka potrebovala pomoc pri všetkých základných úkonoch, ako je obliekanie, hygiena, potrebovala odvieť na WC, obuť sa keďže mala korzet, potrebovala pomoc pri česaní sa, čiže potrebovala pomoc pri všetkých základných úkonoch. Spolu s bratom boli doma asi tri týždne. Potom ostala celá starostlivosť o matku na otcovi. Čo sa týka finančného zabezpečenia, otec bol invalidným dôchodcom a poberal invalidný dôchodok, preto vlastne matka odišla pracovať do

Rakúska, kvôli zlej finančnej situácii aby teda zabezpečila rodina. Počas liečenia nedostávala žiadne dávky, takže bolo potrebné siahnuť na finančné rezervy a jediným príjmom v tom čase bol invalidný dôchodok otca. Pred dopravnou nehodou chodili rodičia spolu na rôzne akcie, na návštevy, najmä v období, keď sa otec ešte venoval historickému šermu. Okrem toho navštevovali starých rodičov, ako aj vzdialených príbuzných, najmä otcovho staršieho brata, ktorý žil vo Zvolene. Spoločenský život po dopravnej nehode sa zmenil. Keďže išlo o zimné obdobie, matka sa v tom čase bála vychádzať von, aby sa nešmykla a nezhoršil sa jej zdravotný stav, čiže celý jej život sa odohráva v priestore bytu, keď predtým sprevádzala na rôzne vyšetrenia babku, teraz to nebolo možné, keďže nevychádzala z bytu, všetky nákupy a všetky pochôdzky musel vykonávať otec. Nehovoriac o tom, že musela chodiť na rôzne odborné vyšetrenia, ale jej život sa scvrkol v podstate na územie bytu, kde bývala, kde neskôr vykonávala len domáce práce. Ďalšia vec, ktorú si svedkyňa pamätá bola skutočnosť, že matka sa bála nastúpiť do auta. Aj keď v súčasnosti je matka po zdravotnej stránke na tom lepšie, jej zdravotný stav nie je taký ako pred dopravnou nehodou, nemôže nosiť ťažšie veci, nemôže pracovať v záhrade, nemôže dlhšie chodiť, nemôže sa vlastne dlhšie pohybovať. Vzhľadom na to, že zanedlho potom otec zomrel, tak prišli o ten spoločný čas, ktorý mohli stráviť spoločnými aktivitami a namiesto toho v podstate posledné mesiace strávili chodením po lekároch a pobytom v jednom byte nemohli vykonávať nejaké spoločné aktivity pre nedostatok finančných prostriedkov, čo medzi nich vnášalo nekľud, napätie a vznikali medzi nimi hádky.

Pred dopravnou nehodou sa jej matka starala o babku a to najmä v dvoch oblastiach. Prvá sa týka zdravotného stavu babky, pretože matka ju odprevádzala na všetky lekárske ošetrenia, najmä v období, keď jej bolo zistené vážne onkologické ochorenie ju sprevádzala na všetky vyšetrenia. V druhom oblasti potrebovala babka pomoc s domácnosťou, pretože vzhľadom na svoje ochorenie v počiatočnom štádiu potrebovala permanentnú starostlivosť, či už pri hygiene, pri chôdzi a podobne. Spočiatku sa o ňu staral aj dedo a to do roku 2005, kedy zomrel. Potom viac menej sa o ňu starali žalobkyňa so svojím manželom a jej brat s manželkou. Takže sprevádzanie babky k lekárovi robila mama rovnako ako nejaké väčšie práce okolo domu, pričom menšie nákupy a menšiu pomoc poskytoval babke aj brat žalobkyne. V čase keď chodila jej matka na dvojtýždňové turnusy do Rakúska, tak sa o babku staral viac menej otec a pokiaľ on nemohol z dôvodu svojich vážnych zdravotných dôvodov, tak to bol mamin brat.

Tak isto bol ako svedok vypočutý Miroslav Adamčák, ktorý vo svojej výpovedi uviedol, že v čase dopravnej nehody žil s matkou v spoločnej domácnosti, pričom pred dopravnou nehodou by svoju matku charakterizoval ako osobu, ktorá snažila čo najviac pomáhať svojej rodine. Starala sa o rodinu, rovnako ako aj o babku, ktorá bola chorá, venovala sa otcovi, pracovala v záhradke. Pred dopravnou nehodou pracovala v Rakúsku, pričom keď sa vrátila domov z pobytu v nemocnici tak, si pamätá len na to, že matka ležala v posteli a základnú starostlivosť jej poskytoval otec. Bolo potrebné jej pomôcť pri hygiene, pri nakupovaní, robil jej jesť a takýto najhorší stav trval asi 3 mesiace, pričom on chodil domov iba na víkendy, pretože v tom čase študoval ešte na vysokej škole. Tak isto po dopravnej nehode u nich došlo k zmene v súkromnom živote, pretože doposiaľ bola matka pomerne aktívna, vždy pracovala a tým, že jej otec bránil vykonávať niektoré činnosti, ktoré sama nezvládala, dochádzalo medzi nimi k hádkam. Bola obmedzená iba na pohyb v byte, čo tak isto nepridávalo na jej náladu. Aj v súčasnosti sa matka sťažuje na bolesti chrbtice, kŕče v rukách a súvisle nemôže vykonávať dlhšie domáce práce, pretože pri dlhšom státi má zdravotné problémy.

Ako svedok bol vypočutý aj brat žalobkyne Ing. Peter Čeremeta, ktorý uviedol, že napriek tomu, že nebýva v blízkosti žalobkyne, často sa spolu stretávali, niekedy aj viackrát do týždňa a niekedy prešlo aj niekoľko týždňov bez stretnutia, ale nebolo to z toho dôvodu, žeby so žalobkyňou nerozumeli. Potvrdil, že žalobkyňa sa starala o ich matku, pretože sa tak dohodli po smrti otca, kedy žalobkyňa vlastne získala celý rodinný dom v Čabinách, kde bývala babka a zato sa zaviazala vykonávať a zabezpečovať všetky veci ohľadom rodinného domu a ohľadom starostlivosti o babku. Tak isto aj on sa podieľal na starostlivosti napríklad menšími nákupmi. Žalobkyňa však babku sprevádzala na všetky návštevy lekárov, na ošetrenia, pretože mala táto pohybové problémy. V čase po dopravnej nehode, keď sa o babku nemohla starať žalobkyňa sa o túto staral manžel žalobkyne. Nejaké menšie nákupy po telefonickom rozhovore vykonávali aj oni. Tak isto to bolo aj v čase keď bola žalobkyňa dva týždne v Rakúsku, vtedy sa o babku staral jej manžel a vlastne všetky lekárske ošetrenia žalobkyňa plánovala tak, aby sa uskutočnili v čase keď dva týždne bola doma. Dopravná nehoda ovplyvnila aj túto oblasť u žalobkyne, pretože vzhľadom na to, že jej manžel mal zdravotné problémy, často babke poskytnúť potrebnú starostlivosť nemohol kvôli svojím zdravotným problémom a preto sa museli zapojiť aj oni do

tejto starostlivosti. Dopravná nehoda sa odrazila aj na jej zdravotnom stave, pretože mala určité bolesti a kvôli tomuto zdravotnému stavu nemohla vykonávať dohodnuté činnosti. Sama sa sťažuje hlavne na to, že už nie je taká pohyblivá ako predtým a tak isto sa bojí chodiť na aute, takže čo sa týka starostlivosti o babku je to zložitejšie v tom, že chodí vlakom alebo iným prostriedkom.

Tak isto bola ako svedkyňa vypočutá švagriná žalobkyne Marta Čeremetová, ktorá vo svojej výpovedi uviedla, že sa stretávali so žalobkyňou pri rôznych príležitostiach, pričom po dohode so svojím bratom, ktorý je jej manželom sa dohodli, že sa bude starať o ich mamu, takže vykonávala vlastne všetky práce okolo rodinného domu, kde žila matka vrátane doprevádzania svojej mami na lekárske ošetrenia. V čase keď bola žalobkyňa v Rakúsku sa o babku staral buď jej manžel, alebo ona so svojím manželom. V súčasnosti sa o babku stará žalobkyňa a v čase keď sa nachádza v Rakúsku tak sa starajú o ňu oni.

Ako svedok bol vypočutý aj švagor navrhovateľky Miroslav Adamčák, ktorý uviedol, že so žalobkyňou a jej rodinou sa stretával zhruba tak dvakrát do roka v čase dovolenky, kedy oni chodili k ním a naopak. Stretávali sa vlastne ako dve rodiny s deťmi, takže podnikali rôzne aktivity prispôsobené aj deťom, aj keď tieto aktivity boli samozrejme obmedzené zdravotným stavom manžela žalobkyne. O situácii žalobkyne po dopravnej nehode vie len z telefonátov so svojím bratom, kedy mal vedomosť o tom, že o žalobkyňu sa staral brat, pretože okrem toho, že sa staral o seba, musel sa starať aj o ňu, bolo to pre neho veľmi zaťažujúce. Keďže bol invalidným dôchodcom a dopravnou nehodou prišli o príjem žalobkyne, tak vlastne aj to finančné zabezpečenie rodiny bolo v tom čase nepostačujúce.

Na pojednávaní dňa 5.4.2011 bolo taktiež z výpovede žalobkyne zistené, že jej bolo vyplatené aj bolestné a sťaženie spoločenského uplatnenia, že od apríla 2010 pracuje opätovne v Rakúsku na dvojtýždňové turnusy, pričom jej príjem je vo výške 750 eur v hrubom, z čoho si platí odvody a cestu, takže čistý príjem je okolo 500 eur. Pracuje však iba ako spoločníčka, aj keď predtým pracovala ako opatrovateľka, kde sa starala o pacienta, ktorého zdravotný stav bol vážny, bol pacientom ležiacim. V súčasnosti takúto starostlivosť poskytovať nemôže. Tak isto je to vlastne vidieť aj na príjme, kde príjem opatrovateľky je zhruba 65 eur v čistom na deň a za celý mesiac to vychádza okolo 900 eur.

Žalovaný v 3. rade k bolestnému a sťaženiu spoločenského uplatnenia navrhovateľky uviedol, že na sťaženie spoločenského uplatnenia jej bola vyplatená suma 1936,- eur, na bolestnom suma 2019,- eur a titulom straty na zárobku suma 5292,84,- eur, pričom počet bodov sťaženia spoločenského uplatnenia bolo 130 a bolestného 150.

Na pojednávaní konanom dňa 13.11.2012 žalobkyňa uviedla, že nesúhlasí s názorom odvolacieho súdu a má zato, že predmetnú vec nesprávne právne posúdil, keď stotožnil nároky podľa § 444 Obč. zák. s nárokmi žalobkyne podľa § 11 OZ a nasl. Právna teória aj prax dôsledne odlišujú inštitút náhrady škody, teda ujmy na zdraví v podobe bolestného, sťaženia spoločenského uplatnenia a inštitút ochrany osobnosti resp. nároky z toho plynúce. Medzi týmito právnymi inštitútmi je obsahová aj pojmová odlišnosť a preto ich nie je možné stotožňovať resp. nie je správny názor podľa ktorého uplatnením jedného z týchto nárokov zaniká možnosť uplatnenia druhého nároku. Poukazovala na uznesenie NS SR č. 4Cdo 168/2009 zo dňa 20.4.2011. Podľa žalobkyne právo na ochranu osobnosti je nemajetkové právo rýdzo osobnej povahy, pričom právo na náhradu škody nemá absolútnu ale relatívnu povahu, pričom ide o majetkové právo. Zákon prísne rozlišuje, resp. rozdielne upravuje spôsob náhrady ujmy pri ochrane osobnosti a pri škode na zdraví, rozdielne určuje výšku týchto náhrad a v neposlednom rade aj rozdielne upravuje premlčanie týchto nárokov. Z uvedeného je zrejмый úmysel zákonodarcu rozlišovať uvedené inštitúty, resp. nároky. Je pritom irelevantné, či tieto nároky konkrétnej osoby vznikli z toho istého protiprávneho konania určitej osoby. Keďže zákon tieto nároky upravuje rozdielne, samostatne, nezávisle od seba, čo okrem iného dokazuje aj znenie § 16 Obč. zák. Taktiež poukázala na uznesenie NS ČR č. 30Cdo 154/2007 zo dňa 28.06.2007 podľa ktorého nie je správny názor v zmysle ktorého uplatnenie nárokov z titulu práva na ochranu osobnosti supluje, resp. doplňuje a rozširuje rozsah náhrady škody podľa § 442 a nasl. Obč. zákonníka, resp. 420 a nasl. Obč. zákonníka, nakoľko ide o celkom svojbytné a samostatné nároky podmienené rôznou sférou ochrany, ktorú poskytuje Obč. zákonník. Neobstojí ani vo vzťahu k ujme spôsobenej navrhovateľke na práve na súkromie a rodinný život. Nároky z tohto plynúce totiž nemožno subsonovať pod sťaženie spoločenského uplatnenia. V rámci tohto

inštitútu sa taktiež nezohľadňujú všetky potrebné aspekty, ktoré je potrebné posudzovať pri rozhodovaní o náhrade za ujmu spôsobenú zásahom do práva na súkromie a rodinný život. Navrhovateľka si uplatnila nároky titulom bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia na Okresnom súde v Bratislave, kde sa vedie konanie pod sp.zn. 11C 84/2012 a časť nárokov navrhovateľky bola uspokojená.

Žalovaný v 1. rade na pojednávaní dňa 13.11.2012 uviedol, že zotrváva na svojich doterajších prednesoch a vyjadreniach a stotožňujeme sa s názorom krajského súdu, poukazujeme na skutočnosť, že na OS Bratislava sa vedie konanie pod sp.zn. 11C 84/2012, pričom v tomto konaní si žalobkyňa uplatnila titulom sťaženia spoločenského uplatnenia nárok 130 bodov po 14,89 eur a titulom bolestného 150 bodov x 13,37 eur. Suma sťaženia spoločenského uplatnenia je 1936 eur a suma bolestného je 2019 eur, ktoré jej boli vyplatené a preto v tejto časti zobrala žalobkyňa svoj návrh späť. Preto žiada, aby si súd od žalobkyne vyžiadal potrebné doklady, koľko bolo vyplatené a začo to bolo uplatnené. Poukázal na nízke bodové ohodnotenie, ktoré v tomto konaní bolo uplatnené a preto má zato, že následky, ktoré si uplatňuje žalobkyňa nie sú až tak závažného charakteru.

Na pojednávaní dňa 19.3.2013 žalovaný v 1. rade uviedol, že navrhuje žalobu aj vzhľadom na uznesenie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 16Co9/2012 zo dňa 22.3.2012, zamietnuť. Podľa žalovaného v 1. rade, žalobkyňa svoj nárok- konkrétne náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia(náhrada za bolestné bola zaplatená vedľajším účastníkom), náhradu za stratu na zárobku, náklady spojené s liečením a vecnú škodu, teda ďalšie nároky súvisiace so vzniknutým poškodením na zdraví, ktoré utrpela pri dopravnej nehode dňa 18.11.2008 uplatnila na Okresnom súde Bratislava IV podaním návrhu na vydanie platobného rozkazu. OS BA 4 pod č. 25Ro/733/2010 dňa 20.5.2011 vydal platobný rozkaz, na základe ktorého mala byť žalovanej zaplatená čiastka 7.365,52 € spolu s príslušenstvom. Má poznatky, že na poslednom pojednávaní v Bratislave dňa 18.9.2012 bolo zistené, že poisťovňa Kooperatíva ako vedľajší účastník už menovanej zaplatila časť žalovaného nároku v dôsledku čoho žalobkyňa dňa 12.9.2012 čiastočne späťvzala návrh. Má preto za to, že v tomto konaní neboli splnené podmienky pre priznanie nároku v zmysle § 11 a nasl. OZ a ako som už spomenul, žalobkyňa podala aj žalobu na náhradu škody za sťaženie spoločenského uplatnenia, pričom právna úprava náhrady škody za sťaženie spoločenského uplatnenia má povahu špeciálnej úpravy, a preto aj z tohto dôvodu navrhuje, aby súd žalobu zamietol. Stotožňuje sa s názorom odvolacieho súdu, podľa ktorého ujmy, za ktoré prvostupňový súd priznal žalobkyňi nemajetkovú ujmu, sú pokryté inštitútom sťaženia spoločenského uplatnenia. Keďže náhradu za SSU si žalobkyňa uplatňuje na OS BA IV., čiastočne jej bolo už aj vyplatené, tak teda v tomto prípade by išlo o duplicitné a nedôvodné plnenie. V prípade úspešnosti v spore si uplatňuje náhradu trov konania, ktoré vyčísli v lehote 3 dní.

V záverečnom vyjadrení žalobkyne zo dňa 31.1.2013 žalobkyňa uviedla, že sa domáha zaplata sumy 10.000,- eur od žalovaných v 1. rade až 3. rade a sumy 5.000,- eur od žalovaného v 1. rade a 2. rade. Vo vyjadrení uviedla, že ak by nebolo možné uplatňovať nároky z titulu náhrady škody na zdraví a zároveň nároky z titulu práva na ochranu osobnosti, ktoré vznikli v dôsledku toho istého protiprávneho zásahu, zákonodarca by jasne zdefinoval. Nie je teda možné súhlasiť s názorom odvolacieho súdu, v zmysle ktorého sa nemôže popri nároku na náhradu škody na zdraví uplatňovať zákonný nárok na náhradu ujmy spôsobenej jej na osobnostných právach, ak tieto vznikli z tých istých skutkových okolností. Náhrada za škodu na zdraví v podobe bolestného sa uhrádza za konkrétne vytrpené bolesti poškodeného v dôsledku protiprávneho konania škodcu. Tým však nedochádza ku kompenzácii ujmy spôsobenej na osobnostnom práve poškodeného. Žalovaný v 1. rade neoprávnené zasiahol do osobnostných práv žalobkyne, a to do práva na zdravie. V tomto konaní sa žalobkyňa nedomáha náhrady škody na zdraví, ktorou sa odškodňujú bolesti, ale sa domáha primeraného zadostučinenia za zásah do jej osobnostnej sféry. Obdobne je to so zásahom do práva žalobkyne na súkromie a rodinný život. Náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia sa poskytuje za následky vyvolané škodou na zdraví, ktoré nepriaznivo ovplyvňujú možnosti poškodeného uplatniť sa v ďalšom živote a v spoločnosti na základe lekárskeho posudku. Lekár však neskúma a ani nie je oprávnený skúmať následky protiprávneho konania škodcu v súkromnom a rodinnom živote. Náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia nepokrýva aj nemajetkovú ujmu spôsobenú na súkromnom a rodinnom živote. Nebyť protiprávneho zásahu žalovaného v 1. rade, by žalobkyňa žila iným životom, a preto na základe vykonaného dokazovania navrhujú, aby súd rozhodol rozsudkom, ktorým zaviazá žalovaných v 1. rade až 3. rade na zaplata sumy 10.000,- eur a sumy 5.000,- eur od žalovaných v 1. rade a 2. rade žalobkyňi.

Z predloženého návrhu podaného na Okresný súd Bratislava IV vyplýva, že Tatiana B. ako navrhovateľka podala proti odporcovi v 1. rade Z. Č., v 2. rade LINIAM s.r.o., a v 3. rade KOOPERATIVE poisťovni, a.s. Vienna Insurance Group podala návrh na zaplatenie sumy vo výške 7.365,52 eur, pričom z odôvodnenia návrhu vyplýva, že si uplatnila náhradu za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia od odporcu v 3. rade vo výške 2005,50 eur a táto suma jej bola aj odporcom v 3. rade uhradená. Zároveň si v tomto konaní uplatňuje aj náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia u odporcu v 3. rade vo výške 1.738,10 eur, pričom táto suma jej nebola podľa uvedeného návrhu vyplatená.

Na základe takto zisteného skutkového stavu súd právne uzatvára.

Podľa ustanovení § 11 Občianskeho zákonníka fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

Podľa ustanovení § 13 Občianskeho zákonníka fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jej osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby jej bolo dané primerané zadost'učinenie.

Pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadost'učinenie podľa ods. 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby, alebo jej vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

Výšku náhrady podľa ods. 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti za ktorých k porušeniu práva došlo.

Podľa § 4 ods. 2 zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení, poistený má z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému uplatnené a preukázané nároky na náhrady škody na zdraví a nákladov pri usmrtení, škody vzniknuté poškodením, zničením, odcudzením alebo stratou vecí, účelne vynaložených nákladov spojených s právnym zastúpením pri uplatňovaní nárokov podľa písm. a), b) a d), ak poisťovateľ nespĺnil povinnosti uvedené v § 11 ods. 6 písm. a) alebo písm. b), alebo poisťovateľ neoprávnene odmietol poskytnúť poistné plnenie alebo neoprávnene krátil poskytnuté poistné plnenie, ušlého zisku.

Na základe vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že žalobkyňa dňa 18.11.2008 využila prepravné služby, ktoré poskytoval žalovaný v 2. rade, teda prepravná spoločnosť LINEIM s.r.o. za účelom zabezpečenia svojej prepravy do mesta Innsbruck v Rakúskej republike. Toho istého dňa o 23.30 hod. na ceste medzi obcou Zvolen a Ladomerská Vieska došlo k dopravnej nehode tým, že vodič, teda žalovaný v 1. rade zišiel s vozidlom vpravo mimo vozovku, kde narazil do protisvahu. Následkom nárazu boli žalobkyni ako aj ostatným spolucestujúcim spôsobené závažné zranenia, pričom žalobkyni bola spôsobená zlomenina tela stavca, otras mozgu, pomliaždenie pravej strany hrudníka, ako aj ďalšie závažné zranenia, ktorých následky znáša dodnes. Na Okresnom súde v Žiari nad Hronom pod sp.zn. 3T 198/2009 bola schválená dohoda o vine a treste a to rozsudkom zo dňa 26.1.2010, pričom žalovanému 1. rade bol uložený za trestný čin ublíženia na zdraví trest odňatia slobody v trvaní 9 mesiacov, pričom mu tento výkon trestu bol odložený podmienene na skúšobnú dobu 24 mesiacov a zároveň mu bol uložený zákaz viesť motorové vozidlá všetkého druhu taktiež na 24 mesiacov. Tento rozsudok nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť dňa 26.1.2010.

Navrhovateľka si vlastne voči všetkým trom žalovaným uplatňovala náhradu nemajetkovej ujmy vyplývajúcej z ustanovení § 11 a 13 Občianskeho zákonníka a tento svoj návrh odôvodnila vlastne tým, že pred dopravnou nehodou žila so svojím manželom v usporiadanom harmonickom manželstve. Obaja s manželom žili jeden pre druhého a dve deti, ktoré v tom čase študovali na vysokej škole. Snažili sa podporovať svoje deti v štúdiu, pričom žalobkyňa odišla pracovať do Rakúska z dôvodu nedostatku finančných prostriedkov, pretože jej manžel bol dlhodobým invalidným dôchodcom. Okrem

toho sa žalobkyňa starala o svoju matku po smrti otca z dôvodu, že jej bolo diagnostikované onkologické ochorenie, pričom táto starostlivosť spočívala v doprevádzaní svojej matky na lekárske vyšetrenia ako aj v pomoci v domácnosti, kde vykonávala základné úkony ako sú nákupy, upratovanie, väčšie opravy a podobne. Ďalší dopad, ktorý mala na žalobkyňu táto dopravná nehoda, bola skutočnosť, že počas práceneschopnosti nepoberala žiadne dávky, pretože v súvislosti s prácou v Rakúsku si musela v Rakúsku otvoriť živnosť, takže sa zo zdravotného poistenia v Slovenskej republike odhlásila a do dopravnej nehody bola v Rakúsku poistená iba 4 mesiace, takže nárok jej nevznikol, pretože najnižšia doba poistenia je 6 mesiacov. Čiže táto dopravná nehoda mala negatívny dopad aj na finančné záležitosti rodiny, pretože žalobkyňa bola práceneschopná počas 10 mesiacov. Z toho dôvodu rodina počas jej práceneschopnosti žila iba z invalidného dôchodku jej manžela. Napriek pretrvávajúcim zdravotným problémom bola žalobkyňa nútená opätovne nastúpiť do zamestnania, a to asi po 14 mesiacoch od dopravnej nehody, avšak vzhľadom na to, že zdravotné problémy u nej pretrvávajú už nemôže vykonávať prácu ošetrovateľky iba spoločníčky, čo sa odrazilo samozrejme na jej plate, pretože nemôže ošetrovať pacientov postihnutých imobilitou. Dopravnou nehodou bol narušený vlastne celý rodinný život žalobkyne, ktorá sa nemohla postarať o svoju chorú matku, nemohla sa postarať o svojho manžela, naopak potrebovala starostlivosť celej rodiny, hlavne v prvých dňoch po dopravnej nehode, kedy si nebola schopná vykonať ani základnú úkony, kvôli tomu, že nosila korzet. Z toho dôvodu pri všetkých základných úkonoch ako je sadnúť si, ľahnúť si, umývať sa, dôjsť na toaletu, potrebovala pomoc celej rodiny. Nepriaznivé finančné následky a zlý zdravotný stav vlastne mali za následok, že sa rodinné vzťahy zhoršili. Počas doby, keď žalobkyňa bola v nemocnici zomrela matka jej manžela dňa 8.12.2008, takže ani v tejto ťažkej životnej situácii nemohla byť svojmu manželovi oporou.

Pred nehodou bola žalobkyňa veľmi aktívna, ved' sa starala aj o svoju matku, pracovala v záhrade, chodila na prechádzky, starala sa o celú rodinu. Po dopravnej nehode však tieto všetky aktivity musela vypustiť. Následkom svojho zlého zdravotného stavu dňa 2.3.2010 jej manžel zomrel. Takže vlastne obdobie pred jeho smrťou miesto toho, aby sa venovali jeden druhému a tešili sa zo spoločných chvíľ bola žalobkyňa odkázaná na jeho pomoc a na pomoc celej rodiny.

Svedkyňa Jaroslava Adamčáková, ktorá je dcérou žalobkyne, ako jej syn Miroslav Adamčák, ktorí potvrdili, že tesne po dopravnej nehode potrebovala žalobkyňa starostlivosť aj pri obliekaní, pri hygiene, pri chôdzi, pri sedení, mala problém sa obliekať, učesať, potrebovala pomoc celej rodiny, pričom oni s bratom to mohli vykonávať iba chvíľu, kým nešli znovu do školy, čiže celá starostlivosť ostala na ich otcovi. V podstate to postihlo rodinu aj finančne, pretože práve kvôli tomu, kvôli finančným prostriedkom odišla žalobkyňa pracovať do Rakúska, aby zabezpečila finančne svoju rodinu. Tak isto sa to odrazilo v oblasti kedy žalobkyňa so svojím manželom vykonávali spoločne všetky činnosti, chodili na rôzne akcie, pričom žalobkyňa sa starala aj o babku a v čase po dopravnej nehode to už nebolo možné, čiže táto starostlivosť prešla na jej manžela, prípadne na jej brata. V čase keď bola v Rakúsku sa o babku staral jej manžel, pričom sa snažila napláňovať lekárske ošetrenia tak, aby s ňou mohla ísť v čase keď doma.

Túto skutočnosť potvrdil aj samozrejme svedok Miroslav Adamčák. Svedkovia Ing. Čeremeta Peter, ktorý je bratom žalobkyne potvrdil, že vzhľadom k tomu, že sa dohodli so žalobkyňou, že dom v Čabinách, v ktorom žije ich matka ostane jej, táto prevzala aj celú starostlivosť o svoju matku, ktorá potrebovala pomoc jednak pri návštevách lekára a jednak pri údržbe rodinného domu, pri vykonávaní nákupov a podobne. V čase keď žalobkyňa túto činnosť kvôli dopravnej nehode nemohla vykonávať, vykonával to jej manžel a tak isto aj vlastne on so svojou manželkou.

Je nepochybné, že konaním žalovaného v 1. rade, ktorým spôsobil dopravnú nehodu, napriek skutočnosti, že bol v trestnom konaní za tento čin potrestaný, zasiahol do osobnostných práv žalobkyne tým, že narušil jej najmä rodinný život, kedy vlastne dopravnou nehodou bola rodina žalobkyne postihnutá ako finančne kvôli nedostatku finančných prostriedkov, kedy rodina žila z invalidného dôchodku jej manžela, tak aj spoločensky kedy sa žalobkyňa nemohla zúčastňovať či už návštev alebo iných akcií a bola odkázaná na pomoc rodiny a neskôršie iba na pomoc svojho manžela, tak isto nemohla poskytovať potrebnú starostlivosť svojej matke, tak ako sa dohodla so svojím bratom, pričom táto situácia trvala celých 10 mesiacov od dopravnej nehody. Taktiež je však preukázané, že si žalobkyňa už uplatnila bolestné a sťaženie spoločenského uplatnenia od žalovaného v 3. rade, ktoré jej už bolo aj čiastočne

uhradené. V časti spoločenského uplatnenia vo výške 1.738,10 eur prebieha konanie na Okresnom súde Bratislava IV.

Podľa § 444 Občianskeho zákonníka sa jednorázovo odškodňujú bolesti poškodeného a sťaženie jeho spoločenského uplatnenia.

Je teda potrebné zaoberať sa, či v prípade žiadaného nároku ide o nemajetkovú ujmu v zmysle § 11 a nasl. OZ alebo či nejde o ďalšie odškodnenie z titulu poškodenia na zdraví formou bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia. Ako vyplýva z ustanovenia § 444 Občianskeho zákonníka nárokom, ktorá spadá pod nároky pri náhrade škody na zdraví je aj nárok na odškodnenie spoločenského uplatnenia. Tento nárok má potom ten, komu bolo poškodené zdravie a má povahu nemajetkovej ujmy, lebo sťaženie spoločenského uplatnenia v rodinnom živote spoločenskom - je nemateriálnou ujmu.

Žalobkyňa sa svojim návrhom domáhala náhrady nemajetkovej ujmy, nakoľko bolo postihnuté jej právo na život, zdravie a súkromie. Je síce pravdou, že tieto práva sú zložkami práva, ak dôjde aj k zásahu do osobnostných práv, ale v prípade spoločenského uplatnenia nemajetkovou ujmu, ktorou sa výslovne odškodňuje sťaženie v živote a v spoločnosti. Navrhovateľka svoj nárok odôvodňovala tým, že dopravnou nehodou bolo zasiahnuté do jej rodinného života, pretože pred nehodou žila v usporiadanom manželstve a deti študovali na vysokej škole. Nehoda ju zasiahla finančne, nemohla sa starať o svoju matku, ktorá sa liečila na onkologické ochorenie, nemohla vykonávať domáce práce a potrebovala pomoc rodinných príslušníkov. Ide všetko o skutočnosti, ktoré sa posudzujú pri sťaženi spoločenského uplatnenia. Súd považuje žalobkyňou uplatnený nárok na náhradu nemajetkovej ujmy za nárok spadajúci pod odškodnenie spoločenského uplatnenia. Odškodnenie spoločenského uplatnenia si však žalobkyňa uplatňuje v samostatnom konaní vedenom na Okresnom súde Bratislava IV, preto súd žalobu v celom rozsahu zamietol.

Podľa ustanovení § 151 ods. 3 O.s.p. v zložitých prípadoch najmä z dôvodu väčšieho počtu účastníkov konania, alebo väčšieho počtu nárokov uplatňovaných v konaní, súd môže rozhodnúť, že o trovách konania rozhodne až po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej. Ustanovenia § 166 sa nepoužijú. Ustanovenia odsekov 1 a 2 platia primerane s tým, že lehota troch pracovných dní plynie od právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej. O trovách konania teda bude rozhodnuté v tomto prípade po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej z dôvodu, že navrhovateľ si uplatňuje nároky voči trom odporcom, pričom súd voči každému z odporcov rozhodol odlišne.

Podľa § 148 ods. 1 O.s.p. štát má podľa výsledkov konania proti účastníkom právo na náhradu trov konania, ktoré platiť, pokiaľ u nich nie sú predpoklady pred oslobodenie od súdnych poplatkov.

Uznesením č. 10C 51/2010 zo dňa 19.4.2011 súd priznal svedočné svedkovi Miroslavovi Adamčákovi vo výške 29,11 eur a uznesením č. 10C 51/2010 - 206 zo dňa 19.4.2011 súd priznal svedkyni Jaroslave Adamčákovej svedočné vo výške 38,06 eur. Svedočné bolo svedkom vyplatené zo štátnych prostriedkov. Na náhradu svedočného vo výške 67,17 eur súd zaviazal neúspešnú navrhovateľku v zmysle hore citovaných ustanovení zákona.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie, ktoré možno podať v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Krajský súd v Prešove, prostredníctvom tunajšieho súdu.

Odvolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo podané po uplynutí lehoty preto, že sa odvolateľ spravoval nesprávnym poučením súdu o lehote na podanie odvolania. Ak rozhodnutie neobsahuje poučenie o lehote na podanie odvolania, alebo ak obsahuje nesprávne poučenie o tom, že odvolanie nie je prípustné, možno podať odvolanie do 3 mesiacov od doručenia.

V podanom odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 OSP) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha (§ 205 ods. 1 OSP).

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.